

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av avfallslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås ändringar i avfalls-
lagen för att genomföra Europaparlamentets
och rådets omarbetade direktiv om avfall
som utgörs av eller innehåller elektrisk och
elektronisk utrustning. Dessutom föreslås
vissa andra ändringar utgående från erfaren-
heter från den praktiska tillämpningen av la-
gen.

Det föreslås att skyldigheten för distributö-
ren av elektriska och elektroniska produkter
att ta emot avfall som utgörs av eller innehå-
ller elektriska och elektroniska produkter pre-
ciserar. Till lagen föreslås bli fogade be-
stämmelser enligt vilka distansförsäljare som
säljer elektriska och elektroniska produkter
ska utse ett behörigt ombud, som i stället för
försäljaren ska ansvara för dennes produ-
centansvarsskyldigheter i det land till vilket
produkterna säljs. Det föreslås att även en ak-
tör som är etablerad i ett annat land kan utse
ett behörigt ombud som i stället för den in-

hemska producenten ska ansvara för dennes
skyldigheter. Det föreslås att till lagen fogas
bestämmelser om förfaranden och tillsynsåt-
gärder vid transport av begagnade elektriska
och elektroniska produkter till ett annat land.
Dessutom föreslås vissa mindre justeringar
av teknisk natur av bestämmelserna om pro-
ducentansvar.

I propositionen föreslås dessutom ändring-
ar i bestämmelserna om egen behandling av
visst kommunalt avfall som uppkommer vid
boende, uppstädningsskyldighet i andra hand
i fall av nedskräpning, anmälan om insam-
lingsverksamhet till avfallshanteringsre-
gistret, transportdokument, inspektioner och
försummelseavgift samt straffbestämmelser.
Till lagen föreslås bli fogad en bestämmelse
om definition av separat insamling av avfall.

Lagen avses träda i kraft så snart som möj-
ligt.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
ALLMÄN MOTIVERING	3
1 INLEDNING.....	3
2 NULÄGE	3
2.1 Lagstiftning	3
2.2 Praxis.....	4
2.2.1 Producenter av elektriska och elektroniska produkter.....	4
2.2.2 Separat insamling av avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning.....	5
2.2.3 Återanvändning av elektriska och elektroniska produkter och avfallsbehandling.....	6
2.3 Lagstiftningen i Europeiska unionen	7
2.4 Bedömning av nuläget	8
2.4.1 Bestämmelser som gäller el- och elektronikavfall	8
2.4.2 Vissa andra bestämmelser i avfallslagen	9
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	9
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	10
4.1 Ekonomiska konsekvenser.....	10
4.2 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet.....	11
4.3 Konsekvenser för miljön.....	11
4.4 Andra konsekvenser för samhället.....	11
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	12
5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial	12
5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats.....	12
6 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER.....	14
DETALJMOTIVERING	15
1 LAGFÖRSLAG	15
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	22
3 IKRAFTTRÄDANDE	22
4 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	22
LAGFÖRSLAG	25
Lag om ändring av avfallslagen	25
BILAGA	32
PARALLELLTEXT	32
Lag om ändring av avfallslagen	32

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

I propositionen föreslås att till avfallslagen (646/2011) fogas bestämmelser med stöd av vilka Europaparlamentets och rådets direktiv om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning (2012/19/EU, nedan direktivet eller det nya direktivet) kan genomföras i Finland. Det nya direktivet är en omarbetning av direktivet med samma namn (2002/96/EG, nedan det gamla direktivet).

Dessutom föreslås andra mindre ändringar i lagen utgående från erfarenheter från den praktiska tillämpningen av förordningen.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning

Det gamla direktivet genomfördes ursprungligen genom den gamla avfallslagen (1072/1993, nedan 1993 års avfallslag) och senare genom den nya avfallslagen samt genom den förordning av statsrådet som utfärdades med stöd av 1993 års avfallslag. Genomförandebestämmelserna grundar sig på producentansvaret enligt vilket producenten ska ordna avfallshanteringen av avfallet i fråga. Enligt avfallslagen är producent den som tillverkar eller importerar en produkt eller försäljare som säljer produkter under eget varumärke. Distributören av elektriska och elektroniska produkter är en viktig aktör när det är fråga om insamling av avfall.

Enligt 46 § 1 mom. i avfallslagen ska producenten ordna avfallshanteringen för de elektriska och elektroniska produkter som han släpper ut på marknaden och stå för kostnaderna för den. Producentens skyldighet omfattar kasserade produkter som överlämnas till en mottagningsplats eller till transport som ordnas av producenten eller distributören. Producenten kan enligt lagens 62 § överföra sina producentansvarsskyldigheter till en producentsammanslutning som har godkänts för anteckning i producentregistret. I lagen

föreskrivs närmare om inrättandet av och verksamheten inom en producentsammanslutning som företräder producenten.

Enligt 49 § i avfallslagen ska producenten ordna mottagningsplatser för kasserade elektriska och elektroniska produkter så att produkterna kostnadsfritt och utan svårighet kan lämnas till en sådan mottagningsplats. Mottagningsskyldigheten gäller kasserade produkter både från hushåll och andra ställen.

Enligt lagens 56 § ska distributören på sitt försäljningsställe kostnadsfritt ta emot elektriska och elektroniska produkter från hushåll och därmed jämförbara produkter som ersätts med en motsvarande ny produkt. Distributören får överlämna de mottagna produkterna endast till en transportör eller behandlare som handlar för producentens räkning. Producenten ska kostnadsfritt ordna transporten av produkter som insamlats på detta vis.

I 101 § i avfallslagen föreskrivs att producenterna och producentsammanslutningarna är skyldiga att lämna in en ansökan om godkännande för anteckning i producentregistret till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland. I lagen föreskrivs även om producentens skyldighet att informera om mottagningen av elektriska och elektroniska produkter, främja återanvändning, föra bok över de produkter som släppts ut på marknaden och det el- och elektronikavfall som samlats in samt ställa säkerheter med hjälp av vilka kostnaderna för avfallshanteringen av produkter från hushåll och därmed jämförbara produkter täcks.

Tillämpningsområdet för statsrådets förordning om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter (852/2004, nedan förordning eller statsrådets förordning), som utfärdats med stöd av 1993 års avfallslag, omfattar de elektriska och elektroniska produkter som nämns i någon kategori i förordningens bilaga. Enligt förordningen ska produkterna planeras och tillverkas så att farliga ämnen används i så liten utsträckning som möjligt och att återanvändning, materialåtervinning eller annan återvinning är så lätt som möjligt. Producenten

ska ordna separat insamling av allt avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter och som kan samlas in och se till att avfallet förs till en godkänd förbehandlingsanläggning. Avfallet ska samlas in och lagras så att produkterna och komponenterna i första hand kan återanvändas och i andra hand materialåtervinnas. I förordningen specificeras som minimimål för insamlingen av avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter från privathushåll eller därmed jämförbart avfall åtminstone 4 kilogram per invånare per år. Likaså definieras minimimålen för materialåtervinning och annan återvinning av elektriska och elektroniska produkter.

Förordningen innehåller bestämmelser om lagringsplatsers och förbehandlingsanläggningars konstruktion och om avlägsnande av vissa farliga ämnen eller komponenter som ingår i dessa från separat insamlat el- och elektronikavfall samt om behandling av komponenter. Enligt förordningen ska producenten i form av en handbok eller i elektronisk form lämna förbehandlarna all information som behövs för att identifiera komponenter och ämnen som ingår i produkterna samt om var de farliga ämnena befinner sig i produkterna.

Enligt förordningen är det förbjudet att uppgå kostnaderna för avfallshanteringen i priserna på elektriska och elektroniska produkter som släppts ut på marknaden från och med den 14 augusti 2005. De elektriska och elektroniska produkter som släpps ut på marknaden ska förses med den symbol som avser separat insamling. Av produkterna ska framgå vem som har släppt ut produkten i Europeiska unionen. Förordningen innehåller dessutom närmare bestämmelser om producentens informations-, registrerings- och rapporteringskyldigheter.

Bestämmelserna i 1993 års avfallslag och bestämmelserna om producentansvar i statsrådets förordning har tillämpats på elektriska och elektroniska produkter och motsvarande avfall från och med den 14 augusti 2005. Avfallslagens motsvarande bestämmelser har tillämpats på produkterna från och med den 1 maj 2013.

2.2 Praxis

2.2.1 Producenter av elektriska och elektroniska produkter

Producenter av elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll fullgör i regel sina producentansvarsskyldigheter kollektivt. Producenterna har anslutit sig till en lämplig producentsammanslutning. För den mängd produkter som släppts ut på marknaden betalar producenterna sin andel av kostnaderna för ordnandet av avfallshanteringen av el- och elektronikavfall till producentsammanslutningen.

I det register över producenter, som avses i 1993 års avfallslag och som upprätthålls av Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland har godkänts fem producentsammanslutningar inom el- och elektronikbranschen. Producentsammanslutningarna är SELT ry, FLIP ry och ICT Producenternas Andelslag rf, som verkar genom servicebolaget Elker AB samt SER-Tuottajayhteisö ry och ERP Finland ry. FLIP ry representerar närmast enbart producenter av lampor och ICT Producenternas Andelslag rf producenter av IT- och telekommunikationsutrustning. Till producentsammanslutningarna hör ca 1 100 producenter av elektriska och elektroniska produkter. I registret över producenter har dessutom registrerats ca 100 producenter, som levererar produkter endast för företagsbruk, t.ex. för processindustrin och sjukhus.

Producentsammanslutningarna lämnade i enlighet med avfallslagen in sina ansökningar senast den 1 maj 2013 för att verksamheten skulle godkännas i det producentregister som avses i lagen. Dessutom har en ny producentsammanslutning, Suomen kierrätysyh-teisö ry, lämnat in en ansökan.

Det finns inga exakta uppgifter om producenter, som inte har fullgjort sina producentansvarsskyldigheter. Uppskattningsvis finns det hundratals sådana små företag. Producentsammanslutningarnas bedömningar ger vid handen att fripassagerarnas marknadsandel utgör ca 10 procent av de elektriska och elektroniska produkter som släpps ut på marknaden.

2.2.2 Separat insamling av avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning

Avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning från hushåll och därmed jämförbart avfall samlas in på ca 450 fasta mottagningsplatser som ordnats av producenterna i sammanlagt 280 kommuner. Mottagningsplatserna finns huvudsakligen på kommunernas avfallsverks avfallsstationer. I regel sköter avfallsverken om mottagning och insamling av begagnade produkter för producentsammanslutningarnas räkning och i samarbete med dessa i enlighet med gemensamma avtal. På vissa orter har producenterna även ordnat insamling av el- och elektronikavfall med insamlingsbilar. Energisparlampor och andra lampor som innehåller kvicksilver har fått returneras även till kommunernas mottagningsplatser för farligt avfall från hushåll.

Producersammanslutningarna ansvarar för insamlingen av el- och elektronikavfall och för ordnandet av annan avfallshantering i hela landet. Även företag får i begränsad utsträckning föra avfall till producentsammanslutningarnas mottagningsplatser. Företagen beställer emellertid i allmänhet skräddarsydda tjänster genom bilaterala avtal direkt av ett företag som behandlar avfall.

Enligt avfallslagen har man fått returnera elektriska och elektroniska produkter till affären om man har köpt en ny motsvarande produkt i stället. I praktiken har skyldigheten iakttagits i varierande utsträckning och det har inte informerats aktivt om den. I vissa stora affärer inom el- och elektronikbranschen har även producenterna ordnat en allmän mottagningsplats för begagnade produkter.

Handeln har tillsammans med producentsammanslutningarna 2013 utvecklat mottagningen av el- och elektronikavfall i affärerna så, att större affärer nu för tiden tar emot små begagnade produkter utan att kunden är skyldig att köpa en ny.

Enligt producentsammanslutningarnas uppföljningsuppgifter släpptes sammanlagt ca 145 000 ton elektriska och elektroniska produkter ut på marknaden i Finland 2011 (Tabell 1). Producentsammanslutningarnas mottagning samlade in ca 49 000 ton el- och elektronikavfall från hushåll och annat därmed jämförbart avfall. Det här motsvarar 9,2 kg avfall per invånare per år. Totalt samlade producentsammanslutningarna in 52 000 ton avfall. Den insamlade avfallsmängden utgjorde ca 36 procent av den mängd produkter som släpptes ut på marknaden. Största delen av de insamlade produkterna hörde till kategorierna stora hushållsapparater och konsumentelektronik.

Tabell 1. Av producenterna ordnad separat insamling och återvinning av begagnade elektriska och elektroniska produkter i Finland 2011 (Källa: Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland).

Kategori	Utsläppta produkter på marknaden, ton/år	Separat insamling totalt, ton/år	Separat insamling av produkter som släppts ut på marknaden, %	Genomförd återanvändning och materialåtervinning, %
1. Stora hushållsapparater	72 173	26 394	36	90
2. Små hushållsapparater	8 985	1 717	19	83
3. IT- och telekommunikationsutrustning	21 587	7 998	37	91
4. Konsumentelektronik	10 447	13 875	132	88
5. Belysningsutrustning	9 823	165	2	95

Kategori	Utsläppta produkter på marknaden, ton/år	Separat insamling totalt, ton/år	Separat insamling av produkter som släppts ut på marknaden, %	Genomförd återanvändning och materialåtervinning, %
5a. Lampor, med undantag för glödlampor	1 649	908	55	90
6. Elektriska och elektroniska verktyg	12 915	681	5	94
7. Leksaker samt fritids- och sportutrustning	2 018	141	7	83
8. Produkter och utrustning för hälsovården	931	27	3	87
9. Övervaknings- och kontrollinstrument	3 383	109	3	83
10. Automater	1 181	493	41	93
Sammanlagt	145 093	52 509	36	89

Enligt uppskattningar hamnar ca hälften av el- och elektronikavfallet på något annat ställe än producenternas mottagning. Största delen av dessa sidoströmmar består troligtvis av avfall, som verksamhetsutövare inom avfallshanteringsbranschen samlar in direkt av företagen. Avfallet kommer i dessa fall i allmänhet till samma behandlingsprocesser som det avfall som insamlats på producenternas mottagningsplatser. Enligt uppgifter från avfallshanteringsföretagen består nästan allt el- och elektronikavfall som kommer till behandling från andra än producentsammanslutningarnas insamlingssystem av företags elektriska och elektroniska produkter.

En betydande sidoström är dessutom avfall som har ekonomiskt värde, såsom IT- och telekommunikationsutrustning och konsumentelektronik, som åtminstone delvis samlas in utan tillstånd. Avfall som samlas in av aktörer inom den grå ekonomin kan sluta i utvecklingsländer där behandlingen är bristfällig med avseende på skyddet av människors hälsa samt miljön.

Enligt en utredning av blandavfallets sammansättning i huvudstadsregionen 2012 innehöll blandavfallet i genomsnitt 1 procent el- och elektronikavfall.

2.2.3 Återanvändning av elektriska och elektroniska produkter och avfallsbehandling

På producentsammanslutningarnas mottagningsplatser för elektriska och elektroniska produkter sorteras de produkter skilt som lämpar sig för återanvändning. Producentsammanslutningarna har ingått avtal om överlämnande eller avhämtning av produkter med flera företag som bedriver återanvändning. Det förutsätts att företagen uppfyller gällande elsäkerhets- och arbetarskyddskrav och att de har nödvändiga tillstånd för behandling av produkterna.

Merparten av återanvändningen av elektriska och elektroniska produkter omfattar hela produkter och utgör normal handel med begagnade varor exempelvis i återvinningscentraler, på loppmarknader och webbplatser för köp och försäljning. Aktörer som bedriver återanvändning skaffar dessutom produkter direkt från företag. I sådana fall förs produkterna inte till avfallshantering och inte heller till producenternas insamlingssystem.

Produkter som inte lämpar sig för återanvändning förs till sådana behandlingsanläggningar som producentsammanslutningarna

har ingått avtal med. Företag som behandlar avfall är bl.a. Kuusakoski Oy, Stena Recycling Oy, Ekokem Oy Ab, Suomen Elektronikkakäsittely Oy, Tramel Oy, Cool Oy, Eura-joen Romu Oy, Kajaanin Romu Oy, Elwira Oy samt Rantasalmen SCEL Oy. Vid förbehandlingen separeras bl.a. de farliga ämnena från avfallet. Under behandlingsprocessen sorteras avfallet genom olika metoder för krossning, sortering och separering i flera utsorterade fraktioner, som skickas för vidareförädling och återvinning. Av det el- och elektronikavfall som samlades in i Finland 2011 behandlades 43 500 ton i Finland, 8 800 ton i de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen och 129 ton utanför Europeiska unionen.

Ur materialåtervinningssynvinkel är det besvärligast att behandla avfall som innehåller många olika material och olika plaster, t.ex. konsumentelektronik, leksaker och IT-kommunikationsutrustning. Materialåtervinningen försvåras dessutom av tillsatssämnen som förekommer i plast, såsom bromerade flamskyddsmedel.

De mål som ställts upp för återanvändning och materialåtervinning samt återvinning av el- och elektronikavfall enligt det gamla direktivet överskrids i alla kategorier (Tabell 1). Med återvinningsgrad avses andelen återvunnet avfall av den totala mängden separat insamlat avfall.

2.3 Lagstiftningen i Europeiska unionen

Direktivets uppbyggnad och huvudprinciper är till stor del de samma som i det gamla direktivet. Detaljerna i direktivet har emellertid ändrats mycket. Direktivet förutsätts ha genomförts senast den 14 februari 2014 då det gamla direktivet upphävdes.

Avsikten med direktivet är att främja hållbara produktions- och konsumtionsvanor genom att förebygga uppkomsten av el- och elektronikavfall samt öka förberedelserna för återanvändning, materialåtervinningen och annan återvinning av avfall. Samtidigt är avsikten att minska den mängd avfall som ska bortskaffas och förbättra insamlingen av värdefulla material och resursanvändningen. Avsikten är att genom direktivet förbättra nivån på miljöskyddet i fråga om verksamhet

som bedrivs av producenter, distributörer och konsumenter av elektriska och elektroniska produkter samt i synnerhet aktörer som deltar i verksamhet, vars syfte är att samla in och behandla el- och elektronikavfall under produktens hela livscykel. Dessutom är avsikten att effektivisera tillsynen över transporter av begagnade elektriska och elektroniska produkter samt att harmonisera medlemsstaternas regelverk och förvaltningsförfaranden som gäller avfallshantering i syfte att minska den administrativa bördan för de ekonomiska aktörerna.

I direktivet ställs striktare mål än tidigare för separat insamling och återvinning av el- och elektronikavfall. Målet är en samlingsnivå på 45 procent från och med år 2016 och 65 procent från och med år 2019. I det gamla direktivet ställs ett minimimål endast för insamling av el- och elektronikavfall från hushåll (4 kg per invånare och år).

Direktivet innehåller strängare bestämmelser än de gällande bestämmelserna om producentens och distributörens skyldighet att ordna separat insamling av el- och elektronikavfall. Butiker, vilkas försäljningsyta för elektriska och elektroniska produkter är minst 400 m², ska ordna mottagningsplatser för el- och elektronikavfall av liten storlek, till vilka användarna kostnadsfritt får föra produkter som har tagits ur bruk utan krav på att köpa en ny produkt. Med små produkter avses produkter där ingen yttre dimension överstiger 25 cm.

För att effektivisera tillsynen över transporter av el- och elektronikavfall och förhindra olagliga transporter ska innehavaren kunna påvisa att det är fråga om en begagnad produkt och inte avfall. För att klarlägga detta ska innehavaren lägga fram handlingar bl.a. om att produkten är helt funktionsduglig och att den har packats och skyddats på riktigt sätt för transporten.

För att minska hindren för en välfungerande inre marknad och företagens administrativa börda förutsätts enligt direktivet att aktörer som inte är etablerade i medlemsstaten men nog i en annan medlemsstat, kan utse ett behörigt ombud, som i stället för producenten ska se till att direktivets producentansvarsskyldigheter fullgörs. En producent som bedriver distansförsäljning ska däremot utse

ett behörigt ombud i det land till vilket produkterna säljs. Avsikten är att minska den administrativa bördan även genom att förenkla och förenhetliga producenternas registrerings- och rapporteringsförfaranden.

I det nya direktivet har utförts många justeringar av definitionerna, såsom i den centrala definitionen av producent. Direktivet innehåller också flera nya definitioner. Dessutom har direktivets tillämpningsområde preciserats bl.a. så att ett öppet tillämpningsområde tillämpas från och med den 15 augusti 2018. I enlighet med det här gäller producentansvaret i regel alla elektriska och elektroniska produkter. Fram till nämnda datum definieras tillämpningsområdet i enlighet med de kategorier som räknas upp i bilagan till direktivet.

2.4 Bedömning av nuläget

2.4.1 Bestämmelser som gäller el- och elektronikavfall

Insamlingen av el- och elektronikavfall och övrig avfallshantering som grundar sig på producentansvaret började i Finland 2005. Bestämmelserna grundar sig på 1993 års avfallslag och på den förordning av statsrådet som utfärdats med stöd av lagen, vilka utgör det gamla direktivets centrala genomförandebestämmelser.

Den verksamhet som grundar sig på producentansvaret har småningom blivit etablerad. Producenterna har anslutit sig till producent-sammanslutningar. De ansvarar i praktiken för ordnandet av avfallshantering av el- och elektronikavfall. Producent-sammanslutningarnas verksamhet omfattar för närvarande hela sortimentet av elektriska och elektroniska produkter.

Insamlingsnivån för el- och elektronikavfall är fortfarande låg. I det nya direktivet ställs avsevärt mer pretentiösa mål för åren 2016 och 2019. Det behövs flera mottagningsplatser i synnerhet för små produkter för att insamlingen inte ska medföra besvär för innehavarna. Ca hälften av avfallet hamnar utanför producenternas avfallshantering. Hundratals små företag har fortfarande inte uppfyllt sina producentansvarsskyldigheter. Det finns brister i statistiken och övrig upp-

giftsinsamling som gäller tillsyn över exporten av begagnade produkter.

Bestämmelserna om producentansvaret har utvecklats ytterligare i 2011 års avfallslag. På grund av lagens övergångsbestämmelser började producentansvarsbestämmelserna tillämpas på el- och elektronikavfall först från den 1 maj 2013.

I samband med revideringen av avfallslagen preciserades och utvidgades bl.a. producenternas rätt att ansvara för avfallshantering av el- och elektronikavfall. Enligt lagen har producenten företrädesrätt att ordna avfallshantering av kasserade produkter som omfattas av producentansvaret. I lagen bestäms också att distributören och kommunen ska föra det avfall de samlat in till producenternas avfallshantering. Syftet med den nya administrativa försummelseavgiften är att minska antalet s.k. fripassagerare och främja producenternas registrering eller anslutning till producentsammanslutningar. Producenternas bokförings- och informationsskyldigheter samt bestämmelserna om producent-sammanslutningarnas verksamhet preciserades. Genom den nya lagen kan en stor del av de ovan nämnda bristerna i producentansvarsbestämmelserna avhjälpas eller åtminstone förminskas.

Då det nya direktivet genomförs effektiviserar producentansvarsbestämmelserna för el- och elektronikavfall ytterligare. I direktivet förutsätts bl.a. att bestämmelsernas allmänna täckning utvidgas, målen för insamling av el- och elektronikavfall uppjusteras, distributörens insamlingsskyldigheter preciseras och tillsynen över transporterna av avfall effektiviseras.

Eftersom det nya direktivet i huvuddrag och innehållsmässigt i stort sett motsvarar det gamla direktivet kan genomförandet av det i stor utsträckning ske genom förordning, såsom för närvarande. Vissa enskilda ändringar och kompletteringar av lagens bestämmelser är emellertid nödvändiga.

I syfte att genomföra direktivet ska distributörens skyldigheter enligt avfallslagen att kostnadsfritt ta emot små elektriska och elektroniska produkter från hushåll och andra ställen preciseras och utvidgas. Närmare bestämmelser ska utfärdas även om separering

av produkter som lämpar sig för återanvändning.

Till avfallslagen ska fogas bestämmelser som motsvarar direktivets bestämmelser om behörigt ombud. Avsikten är att förfarandet ska förbättra tillsynen över distansförsäljare som säljer elektriska och elektroniska produkter och deras deltagande i avfallshantering som grundar sig på producentansvaret samt att underlätta marknadsföring och försäljning av utländska aktörers produkter i Finland. I syfte att förhindra olagliga transporter av begagnade produkter ska till lagen fogas bestämmelser om innehavarens skyldighet att utgående från urkundsmaterial som specificeras i bestämmelserna påvisa att den begagnade produkt som avses bli transporterad till ett annat land är en produkt och inte avfall. Till lagen ska fogas bestämmelser om gottgörelse till producenten för den avgift som betalts för skötseln av producentansvarsskyldigheterna, om produkten släpps ut på marknaden någon annanstans än i Finland och det således inte uppstår något avfall i Finland. Utgående från direktivet ska definitioner som gäller genomförandet av producentansvaret preciseras och fogas till lagen. Dessutom är det nödvändigt att utföra andra, närmast tekniska ändringar och korrigeringar i producentansvarsbestämmelserna.

2.4.2 Vissa andra bestämmelser i avfallslagen

De bestämmelser i avfallslagen som gäller överlämnande av avfall till fastighetsvis avfallstransport eller till en områdesvis mottagningsplats (41 §), uppstädningsskyldighet i andra hand för ett nedskräpat område (74 §) och transportdokument (121 §) har visat sig vara svåra att tillämpa i vissa fall och när det gäller genomförandet. Det är nödvändigt att göra dem smidigare. Dessutom är det nödvändigt att utföra en del mindre korrigeringar närmast av teknisk natur i vissa andra bestämmelser i lagen.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

Genom propositionen fogas de bestämmelser till avfallslagen som är nödvändiga för att

genomföra det nya direktivet. Närmare genomförandebestämmelser ska utfärdas genom förordning av statsrådet.

Syftet med den reform som utgör en förutsättning för genomförandet av det nya direktivet är att ytterligare effektivisera en ändamålsenlig insamling av el- och elektronikavfall, förberedelserna för återanvändning, materialåtervinning och annan behandling genom att utsträcka tillämpningsområdet för producentansvaret till att omfatta alla produkter och alla försäljningsmetoder, inberäknat distansförsäljning, att utvidga distributörens skyldigheter att ta emot avfall samt att uppjustera målen för separat insamling, förberedelse för återanvändning och återvinning. Genom att införa minimikrav för transporter av begagnade produkter som misstänks vara el- och elektronikavfall är syftet också att förhindra olagliga transporter av el- och elektronikavfall till utvecklingsländer och icke-ändamålsenlig behandling i utvecklingsländerna som är skadlig för miljön och hälsan. Dessutom ska propositionen främja en välfungerande inre marknad och minska företagens administrativa börda när det gäller att ordna avfallshantering av el- och elektronikavfall.

För att effektivisera insamlingen av el- och elektronikavfall föreslås att distributörernas mottagningskyldigheter utökas. Det föreslås att distributörerna kostnadsfritt ska ta emot små elektriska och elektroniska produkter från hushåll och andra motsvarande ställen. Mottagningskyldigheten föreslås gälla dagligvarubutiker, vilkas butiksyta överstiger 1000 m² och andra butiker, vilkas butiksyta överstiger 200 m² och där det säljs elektriska och elektroniska produkter. För att främja återanvändningen av produkter ska de krav som gäller nödvändiga åtgärder preciseras. Enligt direktivet krävs i allmänhet att mottagningsplatserna vidtar åtgärder som främjar återanvändning innan produkterna förs till behandling. I anslutning till detta föreslås även till lagen bli fogat ett bemyndigande med stöd av vilket närmare bestämmelser om åtgärder för främjande av återanvändning av produkter såsom separering av lämpliga produkter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Till avfallslagen föreslås bli fogade bestämmelser, vilkas syfte är att främja förutsättningarna för distansförsäljare som säljer elektriska och elektroniska produkter att delta i ordnandet av avfallshantering av avfall från sådana produkter. Det föreslås bestämmelser om skyldigheten för distansförsäljare att utse ett behörigt ombud, om en produkt säljs genom distansförsäljning till Finland eller från Finland till en annan medlemsstat inom Europeiska unionen. Det behöriga ombudet ska vara etablerat i det land till vilket produkterna säljs. Ombudet ska i stället för distansförsäljaren ansvara för att producentansvarsskyldigheterna fullgörs. Även en aktör, som säljer produkter genom annan än distansförsäljning till Finland men är etablerad i en annan medlemsstat inom Europeiska unionen, kan utse ett i Finland etablerat behörigt ombud som i stället för producenten ska se till att producentansvarsskyldigheterna fullgörs i Finland. Närmare bestämmelser om hur ett behörigt ombud utses och förfarandet i anknytning därtill kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

I syfte att effektivisera tillsynen över transporter av begagnade elektriska och elektroniska produkter föreslås att i lagen föreskrivs om innehavarens skyldighet att utgående från urkundsmaterial som specificeras i bestämmelserna påvisa att begagnade produkter som avses bli transporterade till ett annat land är produkter och inte avfall. I lagen föreslås även ett bemyndigande att utfärda förordning med stöd av vilket man i enlighet med direktivet kan utfärda bestämmelser om gottgörelse till producenten för den avgift som betalts för skötseln av producentansvarsskyldigheterna, om produkten i strid mot planerna släpps ut på marknaden någon annanstans än i Finland och det således inte uppstår något avfall i Finland. Utgående från direktivet föreslås dessutom preciseringar av vissa definitioner som gäller genomförandet av producentansvaret.

Utgående från erfarenheter från den praktiska tillämpningen av avfallslagen föreslås dessutom mindre preciseringar, justeringar, tillägg eller andra ändringar i vissa av lagens gällande bestämmelser.

4 Propositionens konsekvenser

I de föreslagna bestämmelserna om el- och elektronikavfall som grundar sig på det nya direktivet föreskrivs om åtgärder, som ska förbättra den administrativa funktionsdugligheten vad gäller producentansvaret för elektriska och elektroniska produkter eller så avses de föreslagna bestämmelserna komplettera avfallslagen i fråga om vissa detaljer. Även i fråga om andra föreslagna ändringar av avfallslagen än de som gäller elektriska och elektroniska produkter är det fråga om mindre justeringar av gällande bestämmelser. Propositionen har således inga betydande nya direkta konsekvenser jämfört med de gällande bestämmelserna.

Bestämmelser om målen för insamling och återvinning av el- och elektronikavfall, om kraven på förbehandling och transporter samt andra operativa aspekter utfärdas genom förordning av statsrådet.

Senare i detta avsnitt granskas konsekvenserna av de föreslagna bestämmelser som enbart gäller elektriska och elektroniska produkter och avfall från sådana. Konsekvenserna av de övriga föreslagna bestämmelserna behandlas kort i samband med detaljmotiveringen till de enskilda bestämmelserna.

4.1 Ekonomiska konsekvenser

De föreslagna bestämmelserna och de skyldigheter som de för med sig gäller närmast producenter, producentsammanslutningar och distributörer av elektriska och elektroniska produkter så som aktörerna i fråga definieras i lagen. För närvarande har ca 1 200 producenter och fem producent-sammanslutningar registrerats i producentregistret. Av myndigheterna hänför sig förslagen särskilt till verksamheten vid Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland.

I propositionen föreslås att en aktör, som är etablerad i ett annat land och som säljer elektriska och elektroniska produkter till Finland, kan utse ett behörigt ombud som i stället för den inhemska producenten ska ansvara för att producentansvarsskyldigheterna fullgörs. Uppgifter om det nya direktivets konsekvenser ger vid handen att det här förslaget i viss mån bedöms minska producenternas

administrativa börda. Förenhetligandet av producenternas registrerings- och rapporteringsförfaranden i medlemsstaterna i enlighet med direktivet syftar också allmänt till att minska såväl företagens som myndigheternas administrativa börda.

Det föreslås att en distansförsäljare som säljer elektriska och elektroniska produkter och som är etablerad i ett annat land ska utse ett behörigt ombud som ansvarar för försäljarens producentansvarsskyldigheter i Finland. Förfarandet kommer att underlätta tillsynen över producenter som bedriver distansförsäljning och minska antalet fripassagerare. Det här kommer att förbättra de inhemska aktörernas ställning i förhållande till utländska distansförsäljare.

Utvidgningen av distributörernas mottagning av el- och elektronikavfall på föreslaget sätt kommer att öka utgifterna för handeln. Dessa består huvudsakligen av utgifter för anskaffning av insamlingskärl samt rådgivning och utbildning för personalen. Dessutom går arbetstid till mottagning och eventuell packning av el- och elektronikavfall för vidaretransport samt rådgivning till kunder och samarbetsparter. I praktiken ska små produkter tas emot i ca 750 dagligvarubutiker (butiksyta minst 1 000 m²) och i ca 2 000 specialaffärer (butiksyta minst 200 m²), där elektriska och elektroniska produkter säljs.

Utvidgningen av distributörernas mottagning kommer även att öka producenternas transportkostnader, eftersom avfallet ska avhämtas från flera ställen än tidigare. Enligt avfallslagen ska producenten kostnadsfritt ordna transporten av produkter från distributörens mottagningsplats.

De föreslagna åtgärderna som syftar till att främja återanvändningen av elektriska och elektroniska produkter kommer att kräva vissa tilläggssatsningar av producenterna för separeringen av elektriska och elektroniska produkter som lämpar sig för återanvändning. Däremot kommer verksamhetsbetingelserna för företag som har hand om förberedelser för återanvändning att förbättras.

4.2 Konsekvenser för myndigheternas verksamhet

Tillsynsmyndigheternas inbördes behörighetsförhållanden i fråga om elektriska och elektroniska produkter och avfall från sådana förblir huvudsakligen som förut. Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland är den riksomfattande myndigheten för producentansvaret som avses i 22 § 4 mom. i avfallslagen. Finlands miljöcentral övervakar transporter av el- och elektronikavfall till andra länder. Säkerhets- och kemikalieverket ansvarar för produkternas marknadskontroll.

Utvecklandet av producentregistret, registreringen av nya aktörer, nya metoder för beräkning och rapportering av materialåtervinningsgraden samt ett mer omfattande informationsutbyte mellan kommissionen och myndigheter i andra medlemsstater kommer i viss mån att öka uppgifterna för närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland. Även tillsynen över producenter som bedriver distansförsäljning kommer att utvidga arbetsfältet för Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland.

Att foga bestämmelser om förfaranden som gäller tillsyn över transporter av begagnade elektriska och elektroniska produkter till lagen kommer att klarlägga Finlands miljöcentralens arbete. Inom tillsynen iaktas redan motsvarande icke-bindande anvisningar som har uppgjorts som ett samarbete mellan medlemsstaternas tillsynsmyndigheter.

4.3 Konsekvenser för miljön

De föreslagna bestämmelserna tillsammans med den förordning av statsrådet som utfärdas senare kommer att öka utnyttjandet av avfallsråvaror, effektivisera utnyttjandet av naturresurserna, minska utsläppen av farliga ämnen i miljön och förbättra nivån på miljöskyddet även i övrigt. Propositionens konsekvenser för miljön är positiva.

4.4 Andra konsekvenser för samhället

Förslaget om att utöka distributörernas mottagningsskyldigheter kommer att förbättra konsumenternas möjligheter att utan svårighet föra el- och elektronikavfall från små

produkter till insamlingar. Bestämmelsen kan för sin del förväntas bidra till att öka den mängd el- och elektronikavfall som samlas in från hushållen och på så vis främja att avfall förs till ändamålsenlig behandling.

En skärpning av kraven som gäller godkännande av transporter av begagnade elektriska och elektroniska produkter kommer att minska den grå handeln med elektriska och elektroniska produkter och avfall från sådana samt olagliga transporter till utvecklingsländerna.

Åtgärder för att effektivisera insamlingen, återanvändningen och materialåtervinningen av begagnade elektriska och elektroniska produkter kommer i viss mån att förbättra verksamhetsbetingelserna för företag inom tredje sektorn och andra branscher.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

Det omarbetade direktivet och därtill hörande arbetsdokument från kommissionen samt andra arbetsdokument har utgjort centralt beredningsmaterial för propositionen. Vid beredningen har även de praktiska erfarenheterna från genomförandet av gällande producentansvarsbestämmelser för el- och elektronikavfall utnyttjats. Under beredningen av direktivet har intressentgrupper som är viktiga med tanke på ärendet hörts.

5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Det kom in 35 yttranden om utkastet till regeringsproposition. Remissyttranden gavs av kommunikationsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, justitieministeriet, försvarsministeriet, inrikesministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, arbets- och näringsministeriet, Konkurrens- och konsumentverket, Trafiksäkerhetsverket (Trafik), Finlands miljöcentral, Säkerhets- och kemikalieverket (TUKES), Regionförvaltningsverket i Södra Finland, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland, Nyland och Egentliga Finland, Ekokem Oy Ab, samkommunen för Helsingforsregionens miljö-

tjänster (HRM), förbundet Finsk Handel, Käymäläseura Huussi ry, JLY-Avfallsverksföreningen rf, Centraförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK, Finlands Dagligvaruhandel rf, Finlands Återanvändningscentrals förening rf, Finlands Fastighetsförbund rf, Finlands Kommunförbund rf, Finlands Naturskyddsförbund rf, Teknologiindustrin rf, Miljöindustrin och -tjänster YTP rf samt producentsammanslutningarna ERP Finland ry, FLIP ry, ICT Producenternas Andelslag, SELT ry, SER-Tuottajayhteisö ry och Suomen kierrätysyhteisö ry.

I yttrandena understöddes i huvudsak de föreslagna bestämmelserna i utkastet till proposition. Samtidigt föreslogs vissa preciseringar, justeringar och andra ändringar.

I gällande 41 § 2 mom. i avfallslagen bestäms om undantag från skyldigheten att överlämna avfall till kommunalt anordnad avfallshantering till den del det är fråga om småskalig egen behandling av avfall från boende, vilken har godkänts i de kommunala avfallshanterings- eller miljöskyddsföreskrifterna. I utkastet till proposition föreslås att momentets bestämmelser ändras så att även småskalig gemensam behandling av avfall som uppkommer på några grannfastigheter tillåts. I yttrandena understöddes att gemensam behandling godkänns, men i begränsad omfattning så att den endast gäller bioavfall och avloppsslam från boende på 2–4 närbelägna fastigheter. Olika åsikter framfördes om behovet av att utfärda kommunala föreskrifter om sådan behandling.

På grund av remissresponsen har bestämmelserna i momentet kompletterats så att det undantag som avses där även ska gälla småskalig gemensam behandling av bioavfall, avloppsslam och annat därmed jämförbart avfall från boende. För att man ska kunna beakta behoven i fråga om lokala miljöförhållanden, regionala utvecklingsplaner och tillsyn vad gäller avfallshantering av avfallsslam bör de kommunala avfallshanterings- och miljöskyddsföreskrifterna innehålla nödvändiga föreskrifter om egen eller gemensam behandling, liksom nu.

I utkastet till proposition föreslås att till 52 § fogas bestämmelser om distributörens skyldighet att främja återanvändning av kas-

serade produkter som samlats in i butikerna. Enligt yttrandena från handeln har butikerna inte sakkunskap och inte heller i övrigt möjligheter att separera reparationsdugliga produkter för återanvändning. Under den fortsatta beredningen har distributörens skyldigheter som avses i paragrafen preciserats och avgränsats. Vid mottagningen av produkter ska distributören se till att man i mån av möjlighet förhindrar att de produkter som insamlas går sönder. Även producentens skyldigheter i fråga om främjandet av återanvändning har preciserats i förslaget. Paragrafen ska särskilt grunda sig på det nya direktivet enligt vilket det förutsätts att nödvändiga åtgärder vidtas på alla mottagningsplatser i syfte att främja återanvändning av insamlade produkter innan produkterna förs någon annanstans.

Remissorganen ansåg att förfarandet i den föreslagna 66 a § enligt vilken ett behörigt ombud ska utses är viktigt i syfte att förebygga problem i anknytning till distansförsäljning. Under den fortsatta beredningen har tillämpningsområdet för den föreslagna paragrafen avgränsats till att omfatta endast elektriska och elektroniska produkter och förfarandet vidareutvecklats utgående från direktivet. Det finns inget motsvarande förfarande för andra produktgrupper i EU-lagstiftningen. En förutsättning för att förfarandet ska fungera är gränsöverskridande samarbete mellan myndigheterna och gemensam lagstiftning.

I yttrandena understöddes allmänt den bestämmelse, som föreslås fogas till 74 § 1 mom. och som gäller uppstädningsskyldighet vid nedskräpning, varav följer att den som ansvarar för mottagningsplatsen ansvarar i andra hand för uppstädningen på området om nedskräparen inte anträffas. Önskemål om närmare granskning framfördes i fråga om konsekvenserna av de föreslagna ändringarna i den gällande paragrafens 1 mom. 5 punkten, som innehåller bestämmelser om uppstädningsskyldighet i andra hand för innehavaren av ett område som det inte finns gällande detaljplan för. Motiveringarna till den föreslagna bestämmelsen har preciserats till denna del. Skälighetsprövning har stor betydelse när bestämmelsen ska tillämpas.

I yttrandena fästes vikt vid de problem som förekommer då en ny producentsammanslutning inleder sin verksamhet och bl.a. föreslogs en skäligen övergångstid för att bygga upp ett fullskaligt nätverk av mottagningsplatser. Med anledning av detta föreslås att 103 § justeras så att beslutet om godkännande av en ny producentsammanslutning i producentregistret kan innehålla successivt strängare krav t.ex. i fråga om att bygga upp ett nätverk av mottagningsplatser tills de krav som föreskrivs genom förordning gäller fullt ut.

I yttrandena understöddes de ändringar som föreslås i 121 § enligt vilka skyldigheten att upprätta ett transportdokument ska begränsas och förfarandet i anslutning till tillämpningen göras mer flexibelt. Under den fortsatta beredningen har man i enlighet med vad som föreslagits i yttrandena strävat efter att ytterligare förenkla bekräftandeförfarandet i transportdokument inom de gränser som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG om avfall och om upphävande av vissa direktiv (nedan avfallsdirektivet).

Utgående från yttrandena har man avstått från de ändringar som föreslogs i 27 och 127 § i utkastet till proposition enligt vilka Trafiksäkerhetsverket skulle ha ansvarat för den marknadskontroll av fordon som grundar sig på avfallslagen. Likaså har man avstått från den föreslagna ändringen av straffbestämmelserna i 147 § 2 mom. enligt vilken graden av tillräknande skulle sänkas från grov oaktsamhet till oaktsamhet. Båda frågorna kräver ytterligare utredning. Dessutom har man avstått från att i 48 § 1 mom. 3 punkten ta in den föreslagna, synnerligen detaljerade, definitionen av producent av elektrisk och elektronisk produkt som används i direktivet. Det föreslås att definitionen i enlighet med gällande lag ska vara allmän liksom även definitionerna av producenterna av andra produktgrupper.

Utöver de föreslagna bestämmelserna i utkastet till proposition föreslogs i yttrandena vissa andra ändringar. De förslag som ansågs kräva tilläggsutredning har av tidsmässiga skäl inte beaktats.

6 Samband med andra propositioner

I regeringens proposition med förslag till miljöskyddslag och till lagar om ändring av

vissa lagar som har samband med den (RP 214/2013 rd) föreslås bl.a. att hänvisningen i avfallslagens 41 § 2 mom. till 19 § i gällande miljöskyddslag ändras till en hänvisning till motsvarande paragraf i den nya lagen.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

6 §. *Övriga definitioner.* Det föreslås att till paragrafens 1 mom. fogas en ny 3 a-punkt, där begreppet elektrisk och elektronisk produkt som används i hushåll definieras. Begreppet omfattar utöver elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll även sådana elektriska och elektroniska produkter som används inom handeln, industrin och inom annan verksamhet och som till kvalitet och kvantitet är jämförbara med dessa produkter. En produkt som sannolikt används både i hushåll och inom annan verksamhet är alltid en elektrisk och elektronisk produkt som används i hushåll. Definitionen grundar sig på direktivet där begreppet avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning som används i hushåll specificeras på motsvarande sätt.

Det föreslås att till momentet fogas en ny 10 a-punkt där begreppet separat insamling av avfall definieras. Begreppet definieras på samma sätt som motsvarande definition i avfallsdirektivet. Begreppet har samma innehåll i det nya direktivet och i vissa andra EU-rättsakter. Det förekommer också i avfallslagen och i författningar som har utfärdats med stöd av den. Genom en definition av begreppet i lagen säkerställs att dess innehåll är enhetligt och att begreppet tillämpas konsekvent.

Det föreslås att paragrafens 3 mom. ses över så att statsrådet kan utfärda närmare bestämmelser även i fråga om definitionen av distributör som avses i 1 mom. 18 punkten. Ett bemyndigande att utfärda förordning är nödvändigt ifall det behövs preciseringar av teknisk natur av den allmänna definitionen av distributör närmast för att genomföra Europeiska unionens rättsakter. För närvarande definieras distributör i statsrådets förordning om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter och statsrådets förordning om batterier och ackumulatorer i enlighet med motsvarande direktiv.

41 §. *Överlämnande av avfall till fastighetsvis avfallstransport eller till en områdesvis mottagningsplats.* Avfall vars hantering kommunen är skyldig att ordna ska enligt 41 § 1 mom. i gällande lag i regel överlämnas till fastighetsvis avfallstransport eller till en områdesvis mottagningsplats som kommunen har ordnat. Trots detta kan avfallsinnehavaren under de förutsättningar som anges i 2 mom. själv ordna transporten. Avfallsinnehavaren kan även själv behandla avfallet på sin fastighet, om behandlingen är småskalig och behandlingen har godkänts enligt de kommunala avfallshanterings- och miljöskyddsföreskrifterna.

Det föreslås att paragrafens 2 mom. ändras så att avfallsinnehavaren även kan överlåta bioavfall, avloppsslam eller t.ex. avfall från toalett från boende för behandling på en grannfastighet eller någon annan fastighet i närheten, om behandlingen är småskalig och den har godkänts i de kommunala avfallshanterings- eller miljöskyddsföreskrifterna.

De föreslagna ändringarna medger att man på villkor som fastställs i de kommunala avfallshanterings- eller miljöskyddsföreskrifterna kan godkänna gemensam behandling av i bestämmelsen avsett avfall som uppkommer på en grannfastighet eller någon annan fastighet i närheten, om behandlingen är småskalig. I praktiken innebär detta gemensam behandling av avfall som uppkommer på några fastigheter i närheten. Det som närmast kommer i fråga är småskalig kompostering av bioavfall och att oskadliggöra det slam som uppkommer i fastigheternas avloppssystem i glesbygden och utnyttja det i jordbruket. I synnerhet i glesbygden kan korrekt egen behandling av avloppsslam vara ett ändamålsenligt alternativ som står till förfogande för lagstadgad kommunalt anordnad transport och behandling.

Vid egen eller gemensam behandling ska utöver de kommunala avfallshanterings- eller miljöskyddsföreskrifterna även de krav som framgår av jord- och skogsbruksministeriets förordning om gödselproduktion (24/11 så som den lyder ändrad genom förordning 12/12)

iakttas. Sådan behandling kräver inte något sådant godkännande av livsmedelssäkerhetsverket som avses i lagen om gödsel-fabrikat (539/2006). Småskalig behandling kräver inte heller något tillstånd enligt miljöskyddslagen för behandling av avfall som utförs i en anläggning eller yrkesmässigt.

48 §. Produkter och producenter som omfattas av producentansvaret. Det föreslås att begreppet producent av elektriska och elektroniska produkter, som avses i 1 mom. 3 punkten, preciseras utgående från det nya direktivet. Definitionen ska fortfarande vara allmän liksom även definitionerna av producenter av andra produktgrupper som avses i paragrafen.

Avsikten är att genom en förordning som utfärdas med stöd av 3 mom. i paragrafen ytterligare precisera definitionen av producent av elektriska och elektroniska produkter som ingår i direktivet och som är teknisk och mycket detaljerad. Enligt direktivet är en producent av elektriska och elektroniska produkter en tillverkare, importör eller försäljare som är etablerad i Finland och som släpper ut sådana produkter på marknaden i Finland. Som producent betraktas dessutom den som säljer produkter direkt till användare genom distansförsäljning från Finland till ett annat land eller från ett annat land till Finland.

52 §. Åtgärder för att främja återanvändning. Det föreslås att 1 mom. justeras så att det innehåller mer preciserade bestämmelser än tidigare om producentens skyldighet att främja återanvändning av de kasserade produkter som denne tar emot och transporterar. Dessutom föreslås bestämmelser om distributörens skyldighet att ordna mottagningen så att man i mån av möjlighet förhindrar att de kasserade produkter som insamlas går sönder. Distributörens åtgärder är viktiga när det gäller insamling av elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll eftersom distributören är den centrala mottagaren av dessa produkter. I praktiken förutsätts inte att distributören ser till att hela och trasiga produkter separeras, vilket kräver specialkunskap.

I syfte att maximera förberedelserna för återanvändning av elektriska och elektroniska produkter ska medlemsstaterna enligt direktivet främja en verksamhetsmodell enligt

vilken det i alla insamlingssystem och på insamlingsplatser, även på distributörernas mottagningsplatser enligt behov sörs för att hela eller reparationsdugliga produkter separeras innan el- och elektronikavfallet transporteras någon annanstans, i synnerhet genom att låta representanter för företag eller sammanslutningar som bedriver återanvändning ta del av verksamheten. Med stöd av det här kravet kan producenten eller producent-sammanslutningen exempelvis komma överens om överlåtelse av produkter som lämpar sig för återanvändning till ett företag efter att de har försäkrat sig om att företaget har nödvändiga tillstånd och tillräcklig kompetens för verksamheten, bl.a. för att garantera säkerheten i fråga om de produkter som ska återanvändas och datasekretessen för den föregående innehavaren.

Det föreslagna bemyndigandet att utfärda förordning är nödvändigt för att det nya direktivets bestämmelser om återanvändning och förberedelse för återanvändning av elektriska och elektroniska produkter ska kunna genomföras fullt ut. Med stöd av bemyndigandet kan statsrådet utfärda närmare bestämmelser om mottagning av kasserade produkter och arrangemang för lagring och transport i samband med detta i syfte att främja återanvändning av produkter och delar av dem och förberedelse för återanvändning. De närmare bestämmelserna ska främst gälla producenterna.

Bestämmelser om produkternas egenskaper ur återanvändningssynpunkt ingår i lagens 9 och 10 §.

53 §. Undantag från producentens kostnadsansvar i fråga om vissa produkter som används någon annanstans än i hushåll. Det föreslås att ordalydelsen i 1 mom. ändras så, att den stämmer överens med den definition av elektrisk och elektronisk produkt som används i hushåll som föreslås i 6 § 1 mom. 3 a-punkten. Dessutom ska det felaktiga datum som nämns i gällande lag rättas till. Momentet ska till sakinnehållet stämma överens med motsvarande bestämmelser i det nya direktivet.

56 §. Distributörens mottagningsskyldighet. Det föreslås att distributörens i 1 mom. 2 punkten och 2 mom. avsedda skyldighet att på sitt försäljningsställe kostnadsfritt ta emot

kasserade elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll preciseras så att den stämmer överens med direktivet.

Till 1 mom. fogas en ny 1 a-punkt enligt vilken elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll, där ingen yttre dimension överstiger 25 cm, ska tas emot utan krav på köp av ny produkt i butiker där elektriska och elektroniska produkter säljs. I sak-innehållet i 1 mom. 2 punkten föreslås i övrigt inga ändringar, men den ska endast tillämpas på mottagning av andra än i 1 a-punkten avsedda elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll och som ersätts med en motsvarande ny produkt.

Enligt 2 mom. ska distributörens mottagningsskyldighet enligt 1 mom. 1 a-punkten dock inte gälla dagligvarubutiker, vilkas butiksyta understiger 1 000 kvadratmeter och inte heller andra butiker, vilkas butiksyta understiger 200 kvadratmeter. Enligt direktivet bestäms på motsvarande sätt att handelns mottagningsskyldighet inte omfattar sådana detaljhandelsaffärer, vilkas butiksyta för elektriska och elektroniska produkter understiger 400 kvadratmeter. Den avgränsning som föreslås i paragrafen bedöms i praktiken vara avsevärt snävare än direktivets motsvarande avgränsning eftersom största delen av sortimentet och butiksytan i en dagligvarubutik anknyter till försäljning av mat, dryck, tobaksprodukter och teknokemiska produkter, tidningar och papper för hushåll samt kosmetik och motsvarande produkter.

Dessutom föreslås det att paragrafens 2 mom. preciseras i enlighet med direktivet så att distributören kan ordna mottagning även i försäljningsställets omedelbara närhet.

Jämfört med nuvarande krav innebär de ändringar som föreslås i paragrafen i praktiken att de minsta butikerna som säljer små elektriska och elektroniska produkter befrias från skyldigheten att ta emot en liten kasserad produkt i samband med köp av en ny motsvarande produkt. Motsvarande undantag ska inte tillämpas på stora produkter. Samtidigt blir övriga distributörers skyldighet i fråga om små produkter en generell mottagningsskyldighet, enligt vilken en kasserad produkt således kan föras till dessa butiker utan krav på köp av en ny motsvarande produkt. I praktiken kommer antalet mottag-

ningsplatser för små produkter att mångdubblas jämfört med nuläget.

Det är motiverat att små butiker befrias från skyldigheten att ta emot lampor som innehåller kvicksilver och andra små elektriska och elektroniska produkter, inte endast med hänsyn till livsmedels- och arbetssäkerhetsaspekter utan också med hänsyn till möjligheten att ordna tillräckliga lagerutrymmen och uppföljning av verksamheten.

En effektivisering av mottagningen av små elektriska och elektroniska produkter är förenlig med syftet i det uttalande av riksdagen som godkändes i samband med behandlingen av regeringens proposition om avfallslagen (RP 199/2010 rd). Enligt uttalandet ska regeringen ge akt på hur retursystemet för lågenergilampor fungerar ur konsumentens synvinkel och så fort som möjligt vidta åtgärder för att utvidga mottagningssystemet, med hänsyn till riskerna för säkerheten i arbetet och livsmedelssäkerheten.

61 §. Säkerhet som producenter av elektriska och elektroniska produkter ska ställa. I enlighet med det nya direktivet föreslås att 1 mom. ändras så, att den säkerhet som avses i momentet ska krävas för alla elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll så som det föreslås att begreppet definieras i 6 § 1 mom. 3 a-punkten.

66 a §. Behörigt ombud för producent av elektriska och elektroniska produkter eller annan aktör. Det föreslås att till lagen fogas en ny 66 a § där det bestäms om producentens eller någon annans skyldighet eller rätt att utse ett behörigt ombud för att ha hand om avfallshanteringen vad gäller producentansvaret för kasserade elektriska och elektroniska produkter.

Förslagen om behörigt ombud grundar sig på det nya direktivet där det bestäms om medlemsstatens skyldighet att å ena sidan göra det möjligt och å andra sidan i vissa fall ålägga att utse ett behörigt ombud för att sköta producentansvarsskyldigheterna för elektriska och elektroniska produkter. Enligt direktivet är det i första hand producenten som ansvarar för producentansvarsskyldigheterna men i vissa fall är det behöriga ombudet ansvarigt. Producenten och det behöriga ombudet ska vara etablerade i det land där avfalls-

hanteringsskyldigheterna som baserar sig på producentansvar ska fullgöras.

Enligt 1 mom. förutsätts att en producent som är etablerad i Finland och säljer elektriska och elektroniska produkter genom distansförsäljning direkt till användare i en annan medlemsstat i Europeiska unionen ska utse ett behörigt ombud, som i stället för producenten svarar för att dennes skyldigheter fullgörs i medlemsstaten i fråga. På motsvarande sätt ska en producent som är etablerad i en annan medlemsstat i Europeiska unionen och som säljer elektriska och elektroniska produkter genom distansförsäljning direkt till användare i Finland utse ett behörigt ombud, som i stället för producenten ska svara för att dennes skyldigheter fullgörs i Finland.

I båda ovan nämnda fall ska myndigheten i avgångslandet i första hand säkerställa att producenten utser ett behörigt ombud. På motsvarande sätt ska myndigheten i importlandet övervaka godkännande av det behöriga ombudet för anteckning i producentregistret och avfallshantering som denne ordnar. Det behövs intensivt samarbete mellan tillsynsmyndigheterna i medlemsstaterna för att övervakningssystemet ska kunna genomföras. I direktivet föreskrivs om medlemsstaternas myndigheters samarbetsskyldighet. Enligt direktivet ska myndigheterna upprätta ett ändamålsenligt informationsflöde sinsemellan och för att underlätta genomförandet av direktivet bl.a. utbyta nödvändig information om producenter och andra aktörer samt om deras verksamhet. Fastän den andra meningen i 1 mom. ålägger utländska producenter som övervakas av myndigheter i avgångslandet, följs uppfyllandet av skyldigheten i praktiken även upp av myndigheterna i Finland. Att utse ett behörigt ombud och få information om detta är ett första steg i en rad av tillsynsåtgärder när myndigheten i Finland granskar godkännandet av ett behörigt ombud för anteckning i producentregistret och avfallshantering som denne ordnar.

En aktör som avses i 2 mom. motsvarar annars en producent som levererar elektriska och elektroniska produkter för marknaden i Finland genom annan än distansförsäljning men aktören i fråga är inte etablerad i Finland utan i ett annat land. I 2 mom. föreslås att en aktör, som är etablerad i en annan med-

lemsstat i Europeiska unionen och som annars motsvarar en producent och levererar elektriska och elektroniska produkter för marknaden i Finland genom annan än distansförsäljning, ska ha rätt att utse ett behörigt ombud som i stället för den producent som är etablerad i Finland ska ansvara för att dennes skyldigheter fullgörs i Finland. Normalt levereras produkterna i sådana fall till en importör som är etablerad i Finland och som producent svarar för avfallshanteringen av den kasserade produkten. Nu ska det behöriga ombudet som utsetts av den utländska aktören ordna avfallshanteringen för importörens räkning.

I 3 mom. föreslås i enlighet med direktivet ingå bestämmelser om att den som utses till behörigt ombud ska vara etablerad i det land till vilket de elektriska eller elektroniska produkterna enligt 1 eller 2 mom. säljs. Ombudet ska utses genom en skriftlig fullmakt. Ombudet är även skyldigt att informera en producent som är etablerad i Finland om sin fullmakt och om ändring eller återkallande av den.

I 4 mom. föreskrivs om de krav som ställs på ett behörigt ombud. Det behöriga ombudets uppgift är att i stället för producenten ansvara för att producentansvarsskyldigheterna fullgörs. I syfte att säkerställa att producentansvarsskyldigheterna genomförs ska det behöriga ombudet vara jämförbart med en producent av elektriska och elektroniska produkter i avfallslagen. I enlighet med det här föreslås att det som i avfallslagen bestäms om producent på motsvarande sätt ska gälla behörigt ombud. Det behöriga ombudet ska bl.a. göra en ansökan om godkännande av verksamheten för anteckning i producentregistret. Däremot föreslås att producenternas rätt att bilda en producentsammanslutning som avses i 62 § 1 mom. inte ska gälla behörigt ombud eftersom denne inte är producent. Avsikten med bestämmelsen är att garantera producenternas inflytande i fråga om genomförandet av de skyldigheter som följer av producentansvaret.

Det föreslås dessutom att behörigt ombud ska omfattas av bestämmelserna i 105 §. Enligt detta ska det behöriga ombudet anmäla producenterna till producentregistret.

Enligt det bemyndigande som föreslås i 5 mom. får genom förordning av statsrådet närmare bestämmelser utfärdas om förfarandet med att utse ett behörigt ombud samt om dennes skyldighet att informera producenterna i fråga om sin fullmakt och verksamhet.

67 §. Bemyndigande att utfärda förordning för genomförande av Europeiska unionens rättsakter om producentansvar. Det föreslås att till paragrafen fogas en ny 4 punkt enligt vilken man i syfte att genomföra Europeiska unionens rättsakter om producentansvar även genom förordning av statsrådet kan föreskriva om gottgörelse till producenten för ersättning som betalts för skötseln av producentansvarsskyldigheter, om en produkt inte släpps ut på marknaden i Finland. Förfarandet är nödvändigt för att skyldigheterna ska kunna fördelas jämnt mellan producenterna i en producentsammanslutning. Producenterna och de aktörer som handlar för deras räkning ska ansvara för utvecklandet av lämpliga mekanismer och metoder. Bemyndigandet att utfärda förordning är nödvändigt för att bestämmelser som motsvarar det nya direktivet ska kunna genomföras.

74 §. Uppstädningsskyldighet i andra hand. Bestämmelserna om uppstädningsskyldighet i andra hand föreslås till stor del vara likartade till sitt innehåll som i den gällande lagen.

Det föreslås att till gällande 1 mom. fogas en ny 4 punkt enligt vilken den som ansvarar för en mottagningsplats för avfall åläggs en uppstädningsskyldighet i andra hand, om platsen och dess omgivning skräpas ned och det inte kan utredas vem som har skräpat ned eller om denne inte anträffas. I praktiken har det förekommit oklarheter i vissa situationer. Uppstädningsskyldigheten gäller alltså uttryckligen den som ansvarar för mottagningsplatsen och inte innehavaren av det område som skräpats ned. Utgångspunkten bör vara att den som ansvarar för mottagningsplatsen även ska ansvara för ordning och underhåll. Uppstädningsskyldighet i andra hand föreslås gälla det område som fastställs i ett avtal mellan den som ansvarar för mottagningsplatsen och innehavaren av ett område eller i någon annan handling eller, om området inte har fastställts, det område som kan

betraktas som rimligt omkring mottagningsplatsen.

Den gällande 4 punkten ska bli en ny 5 punkt. Till hänvisningen till de ovan nämnda punkterna ska fogas en hänvisning till den nya 4 punkten.

Den gällande 5 punkten ska på motsvarande sätt bli en ny 6 punkt. Samtidigt föreslås att punkten ändras så att innehavaren av ett annat område än de som avses i 1—5 punkten är skyldig att städa upp, om uppstädningen som helhet betraktat inte är oskälig för innehavaren med beaktande av dennes möjligheter att förebygga nedskräpning eller att ta hand om uppstädningen, omfattningen av nedskräpningen och det nedskräpade områdets läge samt övriga omständigheter som kan jämföras med dessa. Formuleringen av bestämmelsen i fråga i gällande lag enligt vilken innehavaren av ett område är skyldig att städa upp, om han visste eller borde ha vetat om den nedskräpande verksamheten, har i praktiken inte fungerat i alla situationer pga. nedskräpningens art.

Om nedskräpning förekommer på ett område som enligt erfarenhet är utsatt för nedskräpning, föreslås att innehavaren av området i regel är skyldig att sköta uppstädningen och sträva till att förhindra nedskräpning exempelvis genom att placera ut bommar på vägen eller inhägna området. Däremot kan det vara oskäligt att ålägga innehavaren att städa upp exempelvis nedskräpade vattenområden, eftersom det ofta är svårt att förebygga nedskräpning av sådana områden och nedskräpningen även kan sträcka sig till avlägset belägna områden. Likaså kan det vara oskäligt för en privatperson att städa upp ett område som har skräpats ned exempelvis om mängden skräp är stor och innehavaren av området inte med rimliga åtgärder har kunnat förebygga nedskräpningen. Innehavaren av ett område är dock skyldig att städa upp nedskräpning i liten skala, om nedskräparen inte anträffas.

På samma sätt som enligt gällande lag ska kommunen enligt 2 mom. städa upp ett i 1 mom. 6 punkten avsett område om innehavaren av området försummar sin skyldighet eller inte är skyldig att städa upp.

100 §. Anmälan om insamlingsverksamhet till avfallshanteringsregistret. Förhållandet

mellan den anmälningsskyldighet som avses i 1 mom. och skyldigheten att ansöka om miljötillstånd ska preciseras för att undanröja oklarheter. Anmälan om insamlingsverksamhet behöver inte göras, om insamlingen kräver miljötillstånd enligt miljöskyddslagen eller godkänns som en del av annan verksamhet som kräver miljötillstånd. Anmälan ska dock göras för en mottagningsplats för avfall, som placeras i anslutning till miljötillståndspliktig verksamhet men som inte har beaktats i det miljötillstånd som gäller verksamheten.

I 2 mom. ska de innehållsmässiga kraven på anmälan om insamlingsverksamhet ändras. Uppgifter ska också lämnas om åtgärder, vilkas syfte är att förhindra att hälsan eller miljön förorsakas skada. I enlighet med detta kan man enligt förordningen förutsätta att närmare utredningar läggs fram i fråga om ordnandet av insamling av t.ex. el- och elektronikavfall, skrotfordon samt batterier och ackumulatörer i syfte att genomföra Europeiska unionens relevanta rättsakter.

101 §. *Ansökan om godkännande för anteckning i producentregistret.* Det föreslås att 2 mom. ändras i enlighet med det nya direktivet så, att utredning om den säkerhet som avses i direktivet ska krävas för alla elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll.

102 §. *Förutsättningar för godkännande för anteckning i producentregistret.* Paragrafens 3 mom. ska ändras i enlighet med det nya direktivet så, att säkerhet krävs för alla elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll för att en producent ska kunna godkännas för anteckning i producentregistret.

103 §. *Beslut om godkännande för anteckning i producentregistret.* I 2 mom. nämns föreskrifter som kan utfärdas för beslut för godkännande av producenter, producent-sammanslutningar och ansvariga för retursystem för dryckesförpackningar i producentregistret. Det föreslås att momentet ändras så att även nya producenter och nya producent-sammanslutningar kan meddelas successivt strängare skyldigheter och mål tills de skyldigheter och mål som fastställts genom förordning av statsrådet gäller dem fullt ut efter verksamhetens inledningsskede. Enligt gällande 2 mom. kan de successivt strängare

mål som där avses endast meddelas nya ansvariga för retursystem för dryckesförpackningar.

Successivt strängare skyldigheter kan vara motiverade då ny verksamhet inleds i syfte att etablera mottagning av kasserade produkter och annan avfallshanteringsverksamhet, utveckla nätverket av samarbetsparter och uppnå målen för insamling och återvinning. En förutsättning för att de temporära skyldigheter som avses i bestämmelsen ska kunna meddelas är att producenten och producent-sammanslutningen i sin ansökan om godkännande i producentregistret visar tillförlitliga uppgifter och utredningar om sina möjligheter att ordna verksamheten så att den uppfyller de krav som avses i statsrådets förordning inom den tid som fastställs i beslutet. Att meddela lindrigare krav än de som avses i statsrådets förordning ska begränsas enligt det som föreslås för att så likvärdiga villkor som möjligt ska kunna tillämpas på producenter, producent-sammanslutningar och ansvariga för retursystem för dryckesförpackningar.

105 §. *Anmälan av producenter eller medlemmar till producentregistret.* Det föreslås att ordalydelsen i den första meningen i paragrafen ses över så att bestämmelsen även är tillämplig på ett behörigt ombud, varom bestäms i den föreslagna nya 66 a §.

12 kap. Internationella avfallstransporter

117 a §. *Särskilda bestämmelser om begagnade elektriska och elektroniska produkter.* Till kapitel 12 som gäller internationella avfallstransporter föreslås bli fogad en ny 117 a §, som innehåller särskilda bestämmelser om tillsyn över transporter av begagnade elektriska och elektroniska produkter och som grundar sig på det nya direktivet. Bakgrunden till direktivets bestämmelser är strävan att effektivisera tillsynen över transporter av begagnade elektriska och elektroniska produkter. Vid tillsynen har uppdagats att begagnade elektriska och elektroniska produkter vid transporten från ett land till ett annat ofta felaktigt klassificeras som produkter och inte som avfall.

Enligt 1 mom. ska innehavaren av begagnade elektriska och elektroniska produkter genom olika handlingar och uppgifter som gäller produkten påvisa att klassificeringen av produkten är korrekt. Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om de bevis som krävs. De kan variera enligt produkttyp, användargrupp eller ändamål. Alla uppgifter krävs exempelvis inte om transporten utförs med stöd av ett överföringsavtal mellan företagen och produkten skickas tillbaka till tillverkaren som defekt för reparation enligt garantin med avsikt att använda den på nytt. Om det enligt 2 mom. inte kan läggas fram tillräckliga bevis på att produkten kan klassificeras som produkt, ska den betraktas som avfall och en planerad transport som en olaglig transport som avses i avfallstransportförordningen.

121 §. Transportdokument. Det föreslås att 1 mom. preciseras så att skyldigheten att upprätta ett transportdokument inte längre oändamålsenligt ska gälla sådant bygg- och rivningsavfall som består av icke-förorenad mark.

Det förfarande varom bestäms i 2 mom. som gäller bekräftandet av uppgifterna i transportdokumentet och mottagandet av avfall ska bli mera flexibelt. Bekräftandet kan inte enbart ske genom underskrift i ett dokument utan även vid behov på något annat tillförlitligt sätt som bestäms närmare genom förordning. Dessutom ska momentets uppbyggnad göras klarare.

Det föreslås att 3 momentet förblir oförändrat. De bemyndiganden att utfärda förordning som för närvarande ingår i 1 mom. ska överföras med ändrad ordalydelse till ett nytt 4 moment.

124 §. Inspektioner. De objekt som enligt paragrafen ska inspekteras ska preciseras i enlighet med avfallsdirektivet så att verksamhetsutövers insamling av avfall också ska räknas dit. Liksom när det gäller övrig tillsyn över avfallshantering föreslås att tillsynsmyndigheten i sitt tillsynsprogram bestämmer intervallen för avfallsinsamlingsverksamheten på basis av en riskanalys. Paragrafens ordalydelse ska även preciseras så att den motsvarar terminologin i lagstiftningen i övrigt.

131 §. Försumelseavgift. Det föreslås att ordalydelsen i 2 mom. 5 punkten ändras så att den stämmer överens med den föreslagna ändringen av 121 § om transportdokument. Enligt 121 § kan mottagning av avfall även bekräftas på något annat tillförlitligt sätt än med underskrift i transportdokumentet. I enlighet med detta är på motsvarande sätt även den skyldig att betala försumelseavgift som försummar sin skyldighet att bekräfta mottagandet av avfall på något annat tillförlitligt sätt än med underskrift i transportdokumentet.

Det föreslås att gällande 6 och 7 punkten i 2 mom. upphävs och således stryks från tillämpningsområdet för försumelseavgiften, eftersom punkterna strider mot Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/99/EG om skydd för miljön genom straffrättsliga bestämmelser (nedan miljöbrottsdirektivet). Enligt artikel 3 c i miljöbrottsdirektivet ska medlemsstaterna säkerställa att straffbara gärningar bl.a. är transport av avfall i icke försumbar mängd, oavsett om det rör sig om en enstaka transport eller flera transporter som förefaller kopplade till varandra och som omfattas av tillämpningsområdet för artikel 2.35 i avfallstransportförordningen när de är olagliga och begås uppsåtligt eller åtminstone av grov vårdslöshet. Med olaglig transport enligt artikel 2.35 i avfallstransportförordningen avses alla transporter av avfall bl.a. enligt punkt a som utförs utan att de anmäls till alla behöriga myndigheter i enlighet med förordningen. Om försumelseavgift enligt 131 § 2 mom. 6 punkten avser försumelse att göra anmälan enligt artikel 4 i avfallstransportförordningen, uppfyller bestämmelsen inte miljöbrottsdirektivets krav på att det ska föreskrivas att brottet beläggs med straff. På samma sätt ska föreskrivas att i 131 § 2 mom. 7 punkten avsedd försumelse i fråga om förhandsinformation och mottagarmyndighetens bekräftelse enligt artikel 16 i avfallstransportförordningen ska beläggas med straff.

147 §. Straffbestämmelser. Som en följd av de föreslagna ändringarna i 131 § om försumelseavgift föreslås att hänvisningen i 147 § 2 mom. 18 punkten till 2 mom. 6—9 punkten i paragrafen om försumelseavgift ändras till en hänvisning till 8 och 9 punkten.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

De detaljerade bestämmelser som behövs för genomförandet av det nya direktivet utfärdas genom förordning av statsrådet. De innehållsmässiga kraven på förordningen grundar sig huvudsakligen på det nya direktivet. De av förordningens bestämmelser som gäller mottagning av avfall som ordnas av producenterna ska emellertid även grunda sig på avfallslagens krav på servicenivå och tillgänglighet. I dessa ska dessutom beaktas att det nya direktivet ställer avsevärt högre krav på effektivitet och kvalitet på insamlingen jämfört med nuvarande insamlingsnivå.

Det föreslås att den förordning som utfärdas av statsrådet om el- och elektronikavfall ska innehålla bestämmelser med detaljerade krav på separat insamling, mottagning, återanvändning, materialåtervinning och annan behandling samt transport till ett annat land av elektriska och elektroniska produkter och avfall från sådana. Det ska också föreskrivas om sådana egenskaper hos produkter som främjar återanvändning och materialåtervinning samt insamlingsnivå och återvinningsgrad när det gäller begagnade produkter. Förordningen ska också innehålla närmare bestämmelser om information till användarna och behandlare av produkter, märkning av produkterna, anmälning och sammanställning av uppföljningsinformation samt innehållet i ansökan till producentregistret.

Avfallslagens 6 kapitel som gäller producentansvar innehåller flera bemyndiganden med stöd av vilka producentens och andra aktörers skyldigheter för olika produktgrupper preciseras inom avfallshanteringen som grundar sig på producentansvar. De föreslagna ändringarna i vissa gällande bemyndiganden är nödvändiga för genomförandet av det nya direktivet. Av samma anledning föreslås några helt nya bemyndiganden.

3 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

Avsikten är att statsrådets förordning om el- och elektronikavfall ska träda i kraft samtidigt som lagen.

Direktivet förutsätts ha genomförts i den nationella lagstiftningen i Finland senast den 14 februari 2014.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

I förslaget till lag om ändring av avfallslagen ingår bestämmelser som kan anses vara av betydelse med tanke på grundlagen (731/1999).

I 6 kap. om producentansvar i gällande avfallslag föreskrivs på basen av Europeiska unionens motsvarande lagstiftning om producentens skyldighet att ordna avfallshantering av kasserade produkter och svara för kostnaderna. Förutom producenten är distributören en central aktör i fråga om avfallshantering som baserar sig på producentansvar. Förfarandet med producentansvar utgörs av skyldigheter som gäller vissa produkter och aktörer och som bildar en helhet i syfte att ordna avfallshanteringen och trygga att den grundläggande rättigheten i fråga om miljö tillgodoses.

Den gällande avfallslagens grundlagsenlighet granskades mångsidigt i regeringens proposition med förslag till avfallslag och vissa lagar som har samband med den (RP 199/2010 rd) och i grundlagsutskottets utlåtande (GRUU 58/2010 rd). Producentansvarsbestämmelsernas förhållande till grundlagen både i fråga om lagens grundläggande bestämmelser och bemyndigandena att utfärda förordningar har granskats av grundlagsutskottet (GRUU 1/2004 rd) redan i samband med ändringen (RP 152/2003 rd) av den tidigare avfallslagen (1072/1993).

I de bestämmelser som nu föreslås ska de producentansvariga aktörernas skyldigheter enligt gällande lag närmast preciseras till den del det är nödvändigt för att genomföra det nya direktivet. I 52 § föreslås preciseringar av producentens och distributörens skyldigheter att främja återanvändning. Detta bidrar till att säkerställa att producenterna och distributörerna iakttar avfallshanteringens prioriteringsordning enligt 8 § i lagen. Enligt prioriteringsordningen ska producenten och andra yrkesmässiga aktörer som deltar i avfallshanteringen i första hand vidta åtgärder för att minska mängden avfall och för att för-

bereda avfallet för återanvändning. I den föreslagna bestämmelsen är det således egentligen inte fråga om nya skyldigheter för producenten och distributören utan om precisering av nuvarande skyldigheter.

I enlighet med gällande 56 § 1 mom. 2 punkten är alla producenter av elektriska och elektroniska produkter skyldiga att ordna mottagning av kasserade hushålls- och liknande produkter som ersätts med en motsvarande ny produkt, oberoende av storlek. Enligt förslaget ska små distributörer befrias från skyldigheten att ta emot små kasserade produkter. Samtidigt ska övriga distributörers skyldighet i fråga om små kasserade produkter ändras så att de kan föras till nämnda distributörer utan krav på köp av en ny motsvarande produkt. I fråga om stora produkter som ersätts med en ny produkt förblir mottagningsskyldigheten oförändrad för såväl en liten som en annan distributör. Begreppen liten produkt och liten distributör definieras i paragrafen.

Det är motiverat att små distributörers mottagningsskyldighet underlättas på förslaget sätt med hänsyn till såväl säkerhetsaspekter som av praktiska skäl. En ändring av andra än små distributörers mottagningsskyldighet så att den gäller alla små produkter innebär inte en betydande extra börda för dessa distributörer. De har även annars varit tvungna att vara beredda att ta emot elektriska och elektroniska produkter och ordna tillräckliga utrymmen. Dessutom är producenten enligt 49 § 3 mom. skyldig att finansiera och ordna såväl transporten av insamlade produkter från distributörens mottagningsplats som behandlingen av dem. Förslaget är motiverat för att tillgodose den grundläggande rättigheten i fråga om miljö vid ordnandet av ändamålsenlig avfallshantering.

Till lagen föreslås bli fogad en ny 66 a §. Enligt 1 mom. ska en distansförsäljare utse ett behörigt ombud om produkten säljs till Finland eller från Finland till en annan medlemsstat inom Europeiska unionen, direkt till användare. Det behöriga ombudet ska vara etablerat i det land till vilket produkten säljs. Ombudet ska i stället för försäljaren svara för att skyldigheterna om producentansvar uppfylls. Förfarandet baserar sig på det nya direktivet i vilket även ingår bestämmelser om

medlemsstaternas myndigheters skyldighet att samarbeta i tillsynen över systemet. Syftet med förfarandet är att främja distansförsäljarnas medverkan i avfallshanteringen av kasserade elektriska och elektroniska produkter och därmed minska antalet fripassagerare. Enligt 2 mom. kan även en annan utländsk aktör som säljer produkter till Finland utse ett i Finland etablerat ombud som i stället för den inhemska producenten svarar för att skyldigheterna om producentansvar uppfylls. I det nya direktivet motiveras det sistnämnda förfarandet med en minskning av aktörernas administrativa kostnader.

I 103 § 2 mom. föreslås att i beslut om godkännande för anteckning i producentregistret kan meddelas successivt strängare skyldigheter inte enbart i fråga om ansvariga för retursystemet för dryckesförpackningar utan även för producenter och producent-sammanslutningar tills de skyldigheter som fastställts genom statsrådets förordning gäller dem fullt ut efter verksamhetens inlednings-skede. Lindrigare krav än kraven i förordning kan meddelas under de förutsättningar som anges i lagen och ska vara temporära för att de villkor som tillämpas på aktörerna inom branschen ska vara så likvärda som möjligt.

I den nya 117 a § föreslås ett förfarande som gäller internationella transporter av begagnade elektriska och elektroniska produkter och som avfallsinnehavaren ska iakta då denne visar att transporten gäller produkter och inte avfall. I bestämmelsen specificeras utredningar, dokument och övriga uppgifter som behövs och som ska läggas fram som bevis för att en begagnad produkt ska klassificeras som en produkt. Förslaget motsvarar till stor del det förfarande som annars tillämpas vid klassificeringen av ämnen eller föremål som avfall enligt definitionen av avfall i lagens 5 §. Den föreslagna paragrafen definierar således närmast behovet av uppgifter speciellt i de fall då man utreder klassificeringen av elektriska och elektroniska produkter.

Producentansvarsskyldigheterna och 117 a §, som är av betydelse från näringsfrihetssynpunkt som tryggas i 18 § 1 mom. i grundlagen och med tanke på den grundläggande rättigheten i fråga om miljö i 20 § i grundlagen, är motiverade för att tillgodose

väga de samhällsintressen i samband med ordning och avfallshantering. Skyldigheterna begränsas inte heller avsevärt näringsidkarnas näringsfrihet enligt 18 § 1 mom. i grundlagen. Grunderna för regleringen är samhällsintresset godtagbara och väga de. Regleringen är även tillräckligt exakt definierad och avgränsad.

Ansträngningar har gjorts för att se till att de skyldigheter som anges i de grundläggande bestämmelserna är så noggrant avgränsade som möjligt med beaktande av kraven i 80 § i grundlagen om att utfärda bestämmelser genom lag och definiera befogenheterna att utfärda förordning. Det faktum att 52 § allmänt gäller produkter på vilka produktansvar tillämpas har lett till ett behov av att i någon mån generalisera bestämmelserna. Vid en allmän tillämpning kan de annars leda till slutresultat som i en del situationer vore oskäliga. För de ändrade eller nya bemyndi-

ganden (6, 52, 66 a, 67, 117 a och 121 §) att utfärda förordning som ingår i förslaget talar den omständigheten att den reglering som behövs är detaljerad och teknisk. Särskilt i fråga om reglering av miljöfrågor har relativt vidsträckt bemyndiganden att utfärda förordningar ansetts godtagbara (GRUU 58/2010 rd). Bemyndigandena behövs också för genomförande av Europeiska unionens direktiv, särskilt det nya direktivet 2012/19/EU. Bemyndigandena för statsrådet har avgränsats så noggrant som möjligt vad innehållet beträffar.

Med stöd av vad som ovan anförts kan propositionen inte anses problematisk från grundlagssynpunkt. Därför anses det att lagförslaget kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag**om ändring av avfallslagen**

Utfärdad i Helsingfors den 20

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i avfallslagen (646/2011) 131 § 2 mom. 6 och 7 punkten,
ändras 6 § 3 mom., 41 § 2 mom., 48 § 1 mom. 3 punkten, 52 § 1 mom., 53 § 1 mom., 56 § 1 mom. 2 punkten och 2 mom., 61 § 1 mom., 67 § 3 punkten, 74 §, 100 § 1 och 2 mom., 101 § 2 mom., 102 § 3 mom., 103 § 2 mom., 105 §, 121 §, 124 § 1 mom., 131 § 2 mom. 5 punkten och 147 § 2 mom. 18 punkten, av dem 147 § 2 mom. 18 punkten sådan den lyder i lag 1104/2011, samt
fogas till 6 § 1 mom. nya 3 a- och 10 a-punkter, till 56 § 1 mom. en ny 1 a-punkt, till lagen en ny 66 a §, till 67 § en ny 4 punkt och till lagen en ny 117 a § som följer:

6 §

Övriga definitioner

I denna lag avses med

3 a) *elektrisk och elektronisk produkt som används i hushåll* elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll samt till kvaliteten och kvantiteten därmed jämförbara elektriska och elektroniska produkter som används inom handeln, industrin, vid inrättningar och inom annan verksamhet; produkter som sannolikt används både i hushåll och inom annan verksamhet ska betraktas som elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll,

10 a) *separat insamling av avfall* avfallsinsamling där avfall vars typ och beskaffenhet skiljer sig åt hålls åtskilt i syfte att underlätta förberedelse för återanvändning samt materialåtervinning, annan återvinning eller annan särskild behandling,

Genom förordning av statsrådet får det dels utfärdas närmare bestämmelser om de egenskaper enligt 1 mom. 1 punkten utifrån vilka avfall ska betraktas som farligt avfall, dels föreskrivas om klassificeringen av avfall som farligt avfall respektive annat avfall. Närmare bestämmelser om vilka åtgärder som är återvinning av avfall enligt 1 mom. 15 punkten och vilka som är bortskaffande av avfall enligt 1 mom. 16 punkten samt hur en distributör enligt 1 mom. 18 punkten ska definieras får också utfärdas genom förordning av statsrådet.

41 §

Överlämnande av avfall till fastighetsvis avfallstransport eller till en områdesvis motagningsplats

Avfallsinnehavaren kan trots det som föreskrivs i 1 mom. ordna transporten av sådant avfall som på grund av sin exceptionella storlek eller stora mängd eller någon annan

egenskap inte lämpar sig för transport inom ramen för sedvanlig fastighetsvis avfalls-transport, om transporten har godkänts i de kommunala avfallshanteringsföreskrifterna eller med stöd av 19 § i miljöskyddslagen utfärdade kommunala miljöskyddsföreskrifter. Avfallsinnehavaren får behandla det avfall som avses i 1 mom. också självständigt på sin fastighet eller överlåta bioavfall, avloppsslam eller annat därmed jämförbart avfall som uppkommer vid boende, för behandling på en grannfastighet eller någon annan fastighet i närheten, om den egna eller gemensamma behandlingen är småskalig och behandlingen har godkänts i de kommunala avfallshanterings- eller miljöskyddsföreskrifterna.

48 §

Produkter och producenter som omfattas av producentansvaret

Producentansvaret omfattar följande produkter, oberoende av försäljningssättet, och producenter som yrkesmässigt släpper ut dem på marknaden:

3) elektriska och elektroniska produkter, när producenten anses vara den som tillverkar eller importerar produkten eller försäljare som säljer produkterna under eget namn eller varumärke,

52 §

Åtgärder för att främja återanvändning

Producenten ska ordna mottagningen och transporten av kasserade produkter så att de produkter som samlas in inte går sönder eller skadas i onödan, att hela eller reparerbara produkter och delar av dem hålls åtskilda eller separeras efter behov och så att återanvändning av produkter och produktdelar främjas på annat sätt. Även distributören ska ordna mottagningen så att man i den mån det är möjligt förhindrar att de kasserade produk-

ter som samlas in går sönder. Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om mottagning av kasserade produkter och arrangemang för lagring och transport i samband med mottagningen i syfte att främja återanvändning av produkter och delar av dem och förberedelse för återanvändning.

53 §

Undantag från producentens kostnadsansvar i fråga om vissa produkter som används någon annanstans än i hushåll

Producenten ska stå för kostnaderna för avfallshandling av andra elektriska och elektroniska produkter än sådana som används i hushåll och har släppts ut på marknaden före den 14 augusti 2005 bara, om den kasserade produkten ersätts med en motsvarande produkt eller med en produkt med samma användningsändamål. I annat fall står produktinnehavaren för kostnaderna för avfallshandling av produkter som har släppts ut på marknaden före nämnda datum. Producenten och produktinnehavaren kan komma överens om en annan fördelning av kostnaderna för avfallshandlingen oberoende av när produkten har släppts ut på marknaden.

56 §

Distributörens mottagningsskyldighet

Distributören ska på sitt försäljningsställe kostnadsfritt ta emot följande kasserade produkter av innehavaren:

1 a) sådana elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll och i fråga om vilka inga yttre mått överstiger 25 cm och inga krav på köp av en ny produkt får ställas som villkor för mottagning,

2) andra än i 1 a-punkten avsedda elektriska och elektroniska produkter som används i

hushåll och i stället för vilka innehavaren köper en ny motsvarande produkt,

Mottagningsskyldigheten enligt 1 mom. 1 a-punkten gäller dock inte dagligvarubutiker med en butiksyta som understiger 1 000 kvadratmeter och inte heller någon annan butik med en butiksyta som understiger 200 kvadratmeter. Distributören får ordna en mottagning som avses i 1 mom. 1 a- och 2 punkten även i försäljningsställets omedelbara närhet.

61 §

Säkerhet som producenter av elektriska och elektroniska produkter ska ställa

Den som producerar elektriska och elektroniska produkter ska ställa sådan säkerhet till förmån för Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland som täcker kostnaderna för mottagning, transport, annan avfallshantering och till dessa anknuten information och för främjande av återanvändning av sådana elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll som producenten släpper ut på marknaden. En producent som hör till en sådan producentsammanslutning som avses i 62 § behöver inte ställa särskild säkerhet.

66 a §

Behörigt ombud för producent av elektriska och elektroniska produkter eller annan aktör

En producent som är etablerad i Finland och som säljer elektriska och elektroniska produkter genom distansförsäljning direkt till användare i en annan medlemsstat i Europeiska unionen ska utse ett behörigt ombud, som i stället för producenten svarar för att dennes skyldigheter fullgörs i medlemsstaten i fråga. En producent som är etablerad i en annan medlemsstat i Europeiska unionen och som säljer elektriska och elektroniska produkter genom distansförsäljning direkt till användare i Finland ska på motsvarande sätt

utse ett behörigt ombud, som i stället för producenten svarar för att dennes skyldigheter fullgörs i Finland.

En aktör, som är etablerad i en annan medlemsstat i Europeiska unionen och som motsvarar en producent och levererar elektriska och elektroniska produkter för marknaden i Finland genom annan än distansförsäljning, kan utse ett behörigt ombud som i stället för den producent som är etablerad i Finland svarar för att dennes skyldigheter fullgörs i Finland.

Till behörigt ombud ska utses en fysisk eller juridisk person som är etablerad i det land till vilket de elektriska eller elektroniska produkterna enligt 1 eller 2 mom. säljs. Det behöriga ombudet ska utses genom en skriftlig fullmakt. Den som utses till behörigt ombud är skyldig att informera producenterna i fråga om sin fullmakt och om ändring eller återkallande av den.

Vad som i denna lag bestäms om en producent, med undantag för producenternas rätt enligt 62 § 1 mom. att grunda en producent-sammanslutning, gäller behöriga ombud enligt 1 och 2 mom. Bestämmelserna om producentsammanslutningar i 105 § gäller också behöriga ombud.

Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om förfarandet när ett behörigt ombud utses samt om ombudets skyldighet att informera producenterna om sin fullmakt och verksamhet.

67 §

Bemyndigande att utfärda förordning för genomförande av Europeiska unionens rättsakter om producentansvar

För genomförande av Europeiska unionens rättsakter om producentansvar får det genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om

3) producenternas och producentsammanslutningarnas skyldighet att i sin tjänstepphandling gynna aktörer som har infört certifierade miljöledningssystem,

4) gottgörelse till producenten för ersättning som betalats för skötseln av producent-

ansvarsskyldigheter, om en produkt inte släpps ut på marknaden i Finland.

74 §

Uppstädningsskyldighet i andra hand

Om det inte kan utredas vem som har skräpat ned eller om denne inte anträffas eller försummar sin uppstädningsskyldighet övergår skyldigheten att städa upp på

1) väghållaren för en landsväg eller enskild väg, banhållaren eller hamninnehavaren i fråga om ett område som skräpats ned till följd av att vägen, banan eller hamnen använts,

2) innehavaren av ett för allmänt rekreationsbruk avsett område eller den som är ansvarig för en frilufts- eller snöskoterled i fråga om ett område som skräpats ned till följd av att området eller leden använts,

3) arrangören av en offentlig tillställning i fråga om det område som reserverats för tillställningen och området i dess omedelbara närhet som skräpats ned till följd av tillställningen eller på innehavaren av området, om tillställningen arrangeras med hans samtycke och arrangören försummar sin uppstädningsskyldighet,

4) den som svarar för en mottagningsplats för avfall, om det område som reserverats för mottagningsplatsen och området i dess omedelbara närhet som skräpats ned till följd av att platsen använts,

5) innehavaren av ett annat område än de som avses i 1—4 punkten i fråga om ett område som det finns en gällande detaljplan för,

6) innehavaren av ett annat område än områdena enligt 1—5 punkten, om uppstädningen som helhet betraktad inte är oskälig för innehavaren med beaktande av dennes möjligheter att förebygga nedskräpning eller att ta hand om uppstädningen, omfattningen av nedskräpningen och det nedskräpade områdets läge samt andra omständigheter som kan jämföras med dessa.

Om innehavaren av ett område som avses i 1 mom. 6 punkten försummar sin uppstädningsskyldighet eller inte är skyldig att städa upp enligt den nämnda punkten, är kommunen skyldig att städa upp.

100 §

Anmälan om insamlingsverksamhet till avfallshanteringsregistret

Den som har för avsikt att bedriva yrkesmässig avfallsinsamling ska för anteckning i det avfallshanteringsregister som avses i 142 § 1 mom. 2 punkten göra anmälan till miljöförvaltningsmyndigheten i den kommun där insamlingen ska bedrivas. Anmälan ska göras i god tid innan insamlingen påbörjas. Anmälan behöver inte göras, om insamlingen kräver miljötillstånd enligt miljöskyddslagen eller godkänns som en del av annan miljötillståndspliktig verksamhet.

Anmälan ska innehålla för anteckning av verksamheten i avfallshanteringsregistret behövliga uppgifter om verksamhetsutövaren och verksamheten, såsom uppgifter om det avfall som avses bli insamlat, sopkärnen och var mottagningsplatserna ligger samt uppgifter om åtgärder i syfte att förebygga olägenheter för hälsan eller miljön. Närmare bestämmelser om innehållet i anmälan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

101 §

Ansökan om godkännande för anteckning i producentregistret

Sökanden och den verksamhet som sökanden bedriver ska specificeras i ansökan. Ansökan ska innehålla de uppgifter om mottagningen och informationen om denna, återanvändningen, återvinningen och den övriga avfallshanteringen av kasserade produkter som behövs för behandling av ansökan och för bedömning av om verksamheten är ändamålsenlig. De som producerar elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll ska dessutom redogöra för den säkerhet som avses i 61 §. I de ansökningar som producentsammanslutningar och de som svarar för retursystem för dryckesförpackningar lämnar in ska behövliga uppgifter om avtal, stadgar och andra handlingar ges för att det ska kunna bedömas om verksamheten upp-

fyller de krav som föreskrivs i denna lag och med stöd av den.

102 §

Förutsättningar för godkännande för anteckning i producentregistret

En förutsättning för godkännande av dem som producerar elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll är dessutom att säkerhet enligt 61 § ställs.

103 §

Beslut om godkännande för anteckning i producentregistret

I beslutet kan det tas in behövliga föreskrifter om hur förutsättningarna för godkännande enligt 102 § och andra i denna lag eller med stöd av den föreskrivna krav uppfylls samt hur tillsynen över verksamheten utövas. I föreskrifterna kan också nya producenter, producentsammanslutningar och ansvariga för retursystem för dryckesförpackningar med beaktande av verksamhetens art och omfattning meddelas successivt strängare skyldigheter och mål för verksamhetens inledningskede i fråga om mottagning, återanvändning och återvinning av kasserade produkter samt i fråga om retursystemets funktion, tills de skyldigheter och mål som bestämts genom förordning av statsrådet gäller dem fullt ut. Sådana föreskrifter kan meddelas endast om producenten, producentsammanslutningen eller de som svarar för retursystem för dryckesförpackningar genom en avsiktsförklaring som ingåtts med behöriga parter eller motsvarande handlingar i fråga om mottagning, transport och behandling av kasserade produkter tillförlitligt kan visa att verksamheten ordnas så att den uppfyller kraven i statsrådets förordning inom en tid som anges i beslutet.

105 §

Anmälan av producenter eller medlemmar till producentregistret

Producentsammanslutningar eller de som svarar för ett retursystem för dryckesförpackningar som godkänts för anteckning i producentregistret ska till producentregistret anmäla de producenter eller medlemmar, vilkas skyldigheter enligt denna lag producentsammanslutningen eller den som svarar för retursystemet sörjer för. Om uppgifterna förändras ska också detta anmälas till registret. Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birka-land ska anteckna uppgifterna i producentregistret och underrätta anmälaren om anteckningarna. Närmare bestämmelser om innehållet i anmälan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

12 kap.

Internationella avfallstransporter

117 a §

Särskilda bestämmelser om begagnade elektriska och elektroniska produkter

Om man har för avsikt att transportera en begagnad elektrisk eller elektronisk produkt till ett annat land som en produkt och inte som avfall, ska produktinnehavaren påvisa att klassificeringen är korrekt genom att visa upp en räkning eller ett avtal i fråga om försäljning av produkten eller överföring av äganderätten, ett testcertifikat, en fraktsedel eller motsvarande intyg, en utredning eller ett dokument som gäller produktens skick eller kvalitet, samt genom att lägga fram bevis på att produkten skyddats mot skador på ett ändamålsenligt sätt under transporten. Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om bevis, testmetoder, testresultat, utredningar och andra uppgifter som behövs för att en begagnad elektrisk och elektronisk produkt ska klassificeras som produkt samt om tillräckliga åtgärder för att skydda produkten från skador. De uppgifter

och åtgärder som krävs kan variera enligt produkttyp, användargrupp eller ändamål.

Om bevis som avses i 1 mom. på att en begagnad elektrisk eller elektronisk produkt ska klassificeras som en produkt inte kan läggas fram, ska produkten betraktas som avfall och en transport av den till ett annat land som olaglig transport enligt avfallstransportförordningen.

121 §

Transportdokument

Avfallsinnehavaren ska upprätta ett transportdokument för farligt avfall, slam från slamavskiljare och samlingsbrunnar, slam från sand- och fettavskiljningsbrunnar, förorenad mark och annat bygg- och rivningsavfall än icke-förorenad mark som transporteras och överlämnas till en mottagare som avses i 29 §. Transportdokumentet ska innehålla för övervakningen och uppföljningen behövliga uppgifter om avfallets typ, beskaffenhet, mängd och ursprung samt leveransplatsen, leveransdatumet och transportören.

Avfallsinnehavaren ska se till att transportdokumentet finns med under avfallstransporten och ges till avfallsmottagaren efter slutförd transport. Mottagaren ska bekräfta mottagandet av avfallet med sin underskrift i dokumentet eller på något annat tillförlitligt sätt. Transportdokumentet kan lagras i elektronisk form, om det kan läsas under transporten. Avfallsinnehavaren och mottagaren ska bevara transportdokumentet eller en kopia av det i tre år.

Om avfall som avses i 1 mom. avhämtas från hushåll, ska avfallstransportören upprätta transportdokumentet i avfallsinnehavarens ställe och se till att dokumentet ges till mottagaren och att det bevaras. Bestämmelser om det transportdokument som ska användas vid internationella avfallstransporter finns i avfallstransportförordningen.

Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om de uppgifter som ska antecknas i transportdokumentet samt om dess användning och om bekräftande av uppgifterna i det och förfaranden i anslutning därtill.

124 §

Inspektioner

Tillsynsmyndigheten ska med regelbundna intervaller och på lämpligt sätt inspektera anläggningar och verksamheter där farligt avfall uppkommer. Också verksamhetsutövers verksamhet som gäller yrkesmässig transport eller insamling av avfall eller avfallsmäklares verksamhet ska inspekteras. I fråga om inspektion av miljötillståndspliktiga verksamheter föreskrivs i miljöskyddslagen och med stöd av den.

131 §

Försummelseavgift

Skyldig att betala försummelseavgift är också

5) den som försummar den i 121 § avsedda skyldigheten att upprätta ett transportdokument, skyldigheten att se till att transportdokumentet medföljer avfallstransporten eller skyldigheten att bekräfta att avfallet har tagits emot,

147 §

Straffbestämmelser

Den som på något annat sätt än vad som avses i 1 mom. uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

18) i strid med denna lag, en bestämmelse som utfärdats med stöd av den, ett beslut i ett enskilt fall eller avfallstransportförordningen importerar eller exporterar avfall eller transporterar avfall genom finskt territorium, bortsett från försummelser som avses i 131 § 2 mom. 8 och 9 punkten, eller

ska, om strängare straff för gärningen inte
föreskrivs på något annat ställe i lag, för
brott mot avfallslagen dömas till böter.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

De ärenden som inletts innan denna lag
trädde i kraft ska handläggas i enlighet med
de bestämmelser som gällde vid lagens
ikraftträdande.

Helsingfors den 20 mars 2014

Statsministerns ställföreträdare, finansminister

JUTTA URPILAINEN

Miljöminister *Ville Niinistö*

Lag

om ändring av avfallslagen

Utfärdad i Helsingfors den 20

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i avfallslagen (646/2011) 131 § 2 mom. 6 och 7 punkten,
ändras 6 § 3 mom., 41 § 2 mom., 48 § 1 mom. 3 punkten, 52 § 1 mom., 53 § 1 mom., 56 § 1 mom. 2 punkten och 2 mom., 61 § 1 mom., 67 § 3 punkten, 74 §, 100 § 1 och 2 mom., 101 § 2 mom., 102 § 3 mom., 103 § 2 mom., 105 §, 121 §, 124 § 1 mom., 131 § 2 mom. 5 punkten och 147 § 2 mom. 18 punkten, av dem 147 § 2 mom. 18 punkten sådan den lyder i lag 1104/2011, samt
fogas till 6 § 1 mom. nya 3 a- och 10 a-punkter, till 56 § 1 mom. en ny 1 a-punkt, till lagen en ny 66 a §, till 67 § en ny 4 punkt och till lagen en ny 117 a § som följer:

Gällande lydelse

6 §

Övriga definitioner

I denna lag avses med

Föreslagen lydelse

6 §

Övriga definitioner

I denna lag avses med

3 a) elektrisk och elektronisk produkt som används i hushåll elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll samt till kvaliteten och kvantiteten därmed jämförbara elektriska och elektroniska produkter som används inom handeln, industrin, vid inrättningar och inom annan verksamhet; produkter som sannolikt används både i hushåll och inom annan verksamhet ska betraktas som elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll,

10 a) separat insamling av avfall avfallsinsamling där avfall vars typ och beskaffenhet skiljer sig åt hålls åtskilt i syfte att underlätta förberedelse för återanvändning samt materialåtervinning, annan återvinning eller annan särskild behandling,

Genom förordning av statsrådet får det dels utfärdas närmare bestämmelser om de egenskaper enligt 1 mom. 1 punkten utifrån vilka

avfall ska betraktas som farligt avfall, dels föreskrivas om klassificeringen av avfall som farligt avfall respektive annat avfall. Närmare bestämmelser om vilka åtgärder som är återvinning av avfall enligt 1 mom. 15 punkten och vilka som är bortskaffande av avfall enligt 1 mom. 16 punkten samt hur en distributör enligt 1 mom. 18 punkten ska definieras får också utfärdas genom förordning av statsrådet.

41 §

Överlämnande av avfall till fastighetsvis avfallstransport eller till en områdesvis mottagningsplats

Avfallsinnehavaren kan trots det som föreskrivs i 1 mom. ordna transporten av sådant avfall som på grund av sin exceptionella storlek eller stora mängd eller någon annan egenskap inte lämpar sig för transport inom ramen för sedvanlig fastighetsvis avfallstransport, om transporten har godkänts i de kommunala avfallshanteringsföreskrifterna eller i kommunala miljöskyddsföreskrifter som har utfärdats med stöd av 19 § i miljöskyddslagen. Avfallsinnehavaren kan under motsvarande förutsättningar behandla avfallet själv på sin fastighet, om behandlingen är småskalig.

41 §

Överlämnande av avfall till fastighetsvis avfallstransport eller till en områdesvis mottagningsplats

Avfallsinnehavaren kan trots det som föreskrivs i 1 mom. ordna transporten av sådant avfall som på grund av sin exceptionella storlek eller stora mängd eller någon annan egenskap inte lämpar sig för transport inom ramen för sedvanlig fastighetsvis avfallstransport, om transporten har godkänts i de kommunala avfallshanteringsföreskrifterna eller med stöd av 19 § i miljöskyddslagen utfärdade kommunala miljöskyddsföreskrifter. *Avfallsinnehavaren får behandla det avfall som avses i 1 mom. också självständigt på sin fastighet eller överlåta bioavfall, avloppsslam eller annat därmed jämförbart avfall som uppkommer vid boende, för behandling på en grannfastighet eller någon annan fastighet i närheten, om den egna eller gemensamma behandlingen är småskalig och behandlingen har godkänts i de kommunala avfallshanterings- eller miljöskyddsföreskrifterna.*

48 §

Produkter och producenter som omfattas av producentansvaret

Producentansvaret omfattar följande produkter, oberoende av försäljningssättet, och producenter som yrkesmässigt släpper ut dem på marknaden:

3) elektriska och elektroniska produkter, när producenten anses vara den som tillverkar

48 §

Produkter och producenter som omfattas av producentansvaret

Producentansvaret omfattar följande produkter, oberoende av försäljningssättet, och producenter som yrkesmässigt släpper ut dem på marknaden:

3) elektriska och elektroniska produkter, när producenten anses vara den som tillverkar

eller importerar produkten eller försäljare som säljer produkterna under eget varumärke,

kar eller importerar produkten eller försäljare som säljer produkterna under eget *namn eller* varumärke,

52 §

Åtgärder för att främja återanvändning

Producenten ska ordna mottagningen av kasserade produkter så att hela eller reparerbara produkter och delar av dem hålls åtskilda eller separeras efter behov och så att återanvändning av produkter och produktdelar främjas på annat sätt.

52 §

Åtgärder för att främja återanvändning

Producenten ska ordna mottagningen *och transporten* av kasserade produkter så att *de produkter som samlas in inte går sönder eller skadas i onödan*, att hela eller reparerbara produkter och delar av dem hålls åtskilda eller separeras efter behov och så att återanvändning av produkter och produktdelar främjas på annat sätt. *Även distributören ska ordna mottagningen så att man i den mån det är möjligt förhindrar att de kasserade produkter som samlas in går sönder. Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om mottagning av kasserade produkter och arrangemang för lagring och transport i samband med mottagningen i syfte att främja återanvändning av produkter och delar av dem och förberedelse för återanvändning.*

53 §

Undantag från producentens kostnadsansvar i fråga om vissa produkter som används någon annanstans än i hushåll

Producenten ska stå för kostnaderna för avfallshantering av elektriska och elektroniska produkter som används någon annanstans än i hushåll och har släppts ut på marknaden före den 13 augusti 2005 bara, om produkten ersätts med en motsvarande produkt eller med en produkt med samma användningsändamål. I annat fall står produktinnehavaren för kostnaderna för avfallshantering av produkter som har släppts ut på marknaden före nämnda datum. Producenten och produktinnehavaren kan komma överens om en annan fördelning av kostnaderna för avfallshanteringen oberoende av när produkten har släppts ut på marknaden.

53 §

Undantag från producentens kostnadsansvar i fråga om vissa produkter som används någon annanstans än i hushåll

Producenten ska stå för kostnaderna för avfallshantering av *andra elektriska och elektroniska produkter än sådana som används i hushåll* och har släppts ut på marknaden före den 14 augusti 2005 bara, om den *kasserade* produkten ersätts med en motsvarande produkt eller med en produkt med samma användningsändamål. I annat fall står produktinnehavaren för kostnaderna för avfallshantering av produkter som har släppts ut på marknaden före nämnda datum. Producenten och produktinnehavaren kan komma överens om en annan fördelning av kostnaderna för avfallshanteringen oberoende av när produkten har släppts ut på marknaden.

56 §

Distributörens mottagningsskyldighet

Distributören ska på sitt försäljningsställe kostnadsfritt ta emot följande kasserade produkter av innehavaren:

2) elektriska och elektroniska produkter från hushåll och liknande produkter som ersätts med en motsvarande ny produkt,

Distributören får ordna en i 1 mom. 2 punkten avsedd mottagning någon annanstans än på försäljningsstället, om mottagningsplatsen är lika lättillgänglig för produktinnehavaren som försäljningsstället och om detta är ändamålsenligt med avseende på den transport som producenten ordnar.

61 §

Säkerhet som producenter av elektriska och elektroniska produkter ska ställa

Producenter av elektriska och elektroniska produkter ska ställa sådan säkerhet till förmån för Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland som täcker kostnaderna för mottagning, transport, annan avfallshantering och till dessa anknuten information och för främjande av återanvändning av produkter som producenten släpper ut på marknaden för att användas i hushåll. En producent som hör till en sådan producentsammanslutning som avses i 62 § behöver inte ställa särskild säkerhet.

56 §

Distributörens mottagningsskyldighet

Distributören ska på sitt försäljningsställe kostnadsfritt ta emot följande kasserade produkter av innehavaren:

1 a) sådana elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll och i fråga om vilka inga yttre mått överstiger 25 cm och inga krav på köp av en ny produkt får ställas som villkor för mottagning,

2) andra än i 1 a-punkten avsedda elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll och i stället för vilka innehavaren köper en ny motsvarande produkt,

Mottagningsskyldigheten enligt 1 mom. 1 a-punkten gäller dock inte dagligvarubutiker med en butiksyta som understiger 1 000 kvadratmeter och inte heller någon annan butik med en butiksyta som understiger 200 kvadratmeter. Distributören får ordna en mottagning som avses i 1 mom. 1 a- och 2 punkten även i försäljningsställets omedelbara närhet.

61 §

Säkerhet som producenter av elektriska och elektroniska produkter ska ställa

Den som producerar elektriska och elektroniska produkter ska ställa sådan säkerhet till förmån för Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland som täcker kostnaderna för mottagning, transport, annan avfallshantering och till dessa anknuten information och för främjande av återanvändning av sådana elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll som producenten släpper ut på marknaden. En producent som hör till en sådan producentsammanslutning som avses i 62 § behöver inte ställa särskild säkerhet.

66 a §

Behörigt ombud för producent av elektriska och elektroniska produkter eller annan aktör

En producent som är etablerad i Finland och som säljer elektriska och elektroniska produkter genom distansförsäljning direkt till användare i en annan medlemsstat i Europeiska unionen ska utse ett behörigt ombud, som i stället för producenten svarar för att dennes skyldigheter fullgörs i medlemsstaten i fråga. En producent som är etablerad i en annan medlemsstat i Europeiska unionen och som säljer elektriska och elektroniska produkter genom distansförsäljning direkt till användare i Finland ska på motsvarande sätt utse ett behörigt ombud, som i stället för producenten svarar för att dennes skyldigheter fullgörs i Finland.

En aktör, som är etablerad i en annan medlemsstat i Europeiska unionen och som motsvarar en producent och levererar elektriska och elektroniska produkter för marknaden i Finland genom annan än distansförsäljning, kan utse ett behörigt ombud som i stället för den producent som är etablerad i Finland svarar för att dennes skyldigheter fullgörs i Finland.

Till behörigt ombud ska utses en fysisk eller juridisk person som är etablerad i det land till vilket de elektriska eller elektroniska produkterna enligt 1 eller 2 mom. säljs. Det behöriga ombudet ska utses genom en skriftlig fullmakt. Den som utses till behörigt ombud är skyldig att informera producenterna i fråga om sin fullmakt och om ändring eller återkallande av den.

Vad som i denna lag bestäms om en producent, med undantag för producenternas rätt enligt 62 § 1 mom. att grunda en producent-sammanslutning, gäller behöriga ombud enligt 1 och 2 mom. Bestämmelserna om producentsammanslutningar i 105 § gäller också behöriga ombud.

Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om förfarandet när ett behörigt ombud utses samt om ombudets skyldighet att informera producenterna om sin fullmakt och verksamhet.

67 §

Bemyndigande att utfärda förordning för genomförande av Europeiska unionens rättsakter om producentansvar

För genomförande av Europeiska unionens rättsakter om producentansvar får det genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om

3) producenternas och producentsammanslutningarnas skyldighet att i sin tjänsteupphandling gynna aktörer som har infört certifierade miljöledningssystem.

74 §

Uppstädningsskyldighet i andra hand

Om det inte kan utredas vem som har skräpat ned eller om denne inte anträffas eller försummar sin uppstädningsskyldighet övergår skyldigheten att städa upp på

1) väghållaren för en landsväg eller enskild väg, banhållaren eller hamninnehavaren i fråga om ett område som skräpats ned till följd av att vägen, banan eller hamnen använts,

2) innehavaren av ett för allmänt rekreationsbruk avsett område eller den som är ansvarig för en frilufts- eller snöskoterled i fråga om ett område som skräpats ned till följd av att området eller leden använts,

3) arrangören av en offentlig tillställning i fråga om det område som reserverats för tillställningen och området i dess omedelbara närhet som skräpats ned till följd av tillställningen eller på innehavaren av området, om tillställningen arrangeras med hans samtycke och arrangören försummar sin uppstädningsskyldighet,

4) innehavaren av ett annat område än de som avses i 1—3 punkten i fråga om ett om-

67 §

Bemyndigande att utfärda förordning för genomförande av Europeiska unionens rättsakter om producentansvar

För genomförande av Europeiska unionens rättsakter om producentansvar får det genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om

3) producenternas och producentsammanslutningarnas skyldighet att i sin tjänsteupphandling gynna aktörer som har infört certifierade miljöledningssystem,

4) gottgörelse till producenten för ersättning som betalats för skötseln av producentansvarsskyldigheter, om en produkt inte släpps ut på marknaden i Finland.

74 §

Uppstädningsskyldighet i andra hand

Om det inte kan utredas vem som har skräpat ned eller om denne inte anträffas eller försummar sin uppstädningsskyldighet övergår skyldigheten att städa upp på

1) väghållaren för en landsväg eller enskild väg, banhållaren eller hamninnehavaren i fråga om ett område som skräpats ned till följd av att vägen, banan eller hamnen använts,

2) innehavaren av ett för allmänt rekreationsbruk avsett område eller den som är ansvarig för en frilufts- eller snöskoterled i fråga om ett område som skräpats ned till följd av att området eller leden använts,

3) arrangören av en offentlig tillställning i fråga om det område som reserverats för tillställningen och området i dess omedelbara närhet som skräpats ned till följd av tillställningen eller på innehavaren av området, om tillställningen arrangeras med hans samtycke och arrangören försummar sin uppstädningsskyldighet,

4) den som svarar för en mottagningsplats för avfall, om det område som reserverats för mottagningsplatsen och området i dess omedelbara närhet som skräpats ned till följd av att platsen använts,

5) innehavaren av ett annat område än de

råde som det finns en gällande detaljplan för,

5) innehavaren av ett annat område än de som avses i 1—4 punkten, om innehavaren visste eller borde ha vetat om den nedskräpande verksamheten eller tillställningen och om uppstädningen inte annars är oskälig för honom.

Om innehavaren av ett område som avses i 1 mom. 5 punkten försummar sin uppstädningsskyldighet eller inte är skyldig att städa upp enligt den nämnda punkten, är kommunen skyldig att städa upp.

100 §

Anmälan om insamlingsverksamhet till avfallshanteringsregistret

Den som har för avsikt att bedriva yrkesmässig avfallsinsamling ska för anteckning i det avfallshanteringsregister som avses i 142 § 1 mom. 2 punkten göra anmälan till miljöförvaltningsmyndigheten i den kommun där insamlingen ska bedrivas. Anmälan ska göras i god tid innan insamlingen påbörjas.

Anmälan ska innehålla för anteckning av verksamheten i avfallshanteringsregistret behövliga uppgifter om verksamhetsutövaren och verksamheten, såsom uppgifter om det avfall som avses bli insamlat, sopkärlen och var mottagningsplatserna ligger. Närmare bestämmelser om innehållet i anmälan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

101 §

Ansökan om godkännande för anteckning i producentregistret

Sökanden och den verksamhet som sökan-

som avses i 1—4 punkten i fråga om ett område som det finns en gällande detaljplan för,

6) innehavaren av ett annat område än områden enligt 1—5 punkten, om uppstädningen som helhet betraktad inte är oskälig för innehavaren med beaktande av dennes möjligheter att förebygga nedskräpning eller att ta hand om uppstädningen, omfattningen av nedskräpningen och det nedskräpade områdets läge samt andra omständigheter som kan jämföras med dessa.

Om innehavaren av ett område som avses i 1 mom. 6 punkten försummar sin uppstädningsskyldighet eller inte är skyldig att städa upp enligt den nämnda punkten, är kommunen skyldig att städa upp.

100 §

Anmälan om insamlingsverksamhet till avfallshanteringsregistret

Den som har för avsikt att bedriva yrkesmässig avfallsinsamling ska för anteckning i det avfallshanteringsregister som avses i 142 § 1 mom. 2 punkten göra anmälan till miljöförvaltningsmyndigheten i den kommun där insamlingen ska bedrivas. Anmälan ska göras i god tid innan insamlingen påbörjas. *Anmälan behöver inte göras, om insamlingen kräver miljötillstånd enligt miljöskyddslagen eller godkänns som en del av annan miljötillståndspliktig verksamhet.*

Anmälan ska innehålla för anteckning av verksamheten i avfallshanteringsregistret behövliga uppgifter om verksamhetsutövaren och verksamheten, såsom uppgifter om det avfall som avses bli insamlat, sopkärlen och var mottagningsplatserna ligger *samt uppgifter om åtgärder i syfte att förebygga olägenheter för hälsan eller miljön.* Närmare bestämmelser om innehållet i anmälan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

101 §

Ansökan om godkännande för anteckning i producentregistret

Sökanden och den verksamhet som sökan-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

den bedriver ska specificeras i ansökan. Ansökan ska innehålla de uppgifter om mottagningen och informationen om denna, återanvändningen, återvinningen och den övriga avfallshanteringen av kasserade produkter som behövs för behandling av ansökan och för bedömning av om verksamheten är ändamålsenlig. Producenter av elektriska och elektroniska produkter som är avsedda för hushåll ska dessutom redogöra för den säkerhet som avses i 61 §. I de ansökningar som producent-sammanslutningar och de ansvariga för retursystem för dryckesförpackningar lämnar in ska behövliga uppgifter om avtal, stadgar och andra handlingar ges för att det ska kunna bedömas om verksamheten uppfyller de krav som föreskrivs i denna lag och med stöd av den.

den bedriver ska specificeras i ansökan. Ansökan ska innehålla de uppgifter om mottagningen och informationen om denna, återanvändningen, återvinningen och den övriga avfallshanteringen av kasserade produkter som behövs för behandling av ansökan och för bedömning av om verksamheten är ändamålsenlig. De som producerar *elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll* ska dessutom redogöra för den säkerhet som avses i 61 §. I de ansökningar som producentsammanslutningar och de som svarar för retursystem för dryckesförpackningar lämnar in ska behövliga uppgifter om avtal, stadgar och andra handlingar ges för att det ska kunna bedömas om verksamheten uppfyller de krav som föreskrivs i denna lag och med stöd av den.

102 §

Förutsättningar för godkännande för anteckning i producentregistret

En förutsättning för godkännande av producenter av elektriska och elektroniska produkter som är avsedda för hushåll är dessutom att det ställs säkerhet enligt 61 §.

103 §

Beslut om godkännande för anteckning i producentregistret

I beslutet kan det meddelas villkor som behövs för uppfyllande av förutsättningarna för godkännande enligt 102 § och andra i denna lag eller med stöd av den föreskrivna krav samt för tillsyn över verksamheten. Genom beslutsvillkoren kan också nya ansvariga för retursystem för dryckesförpackningar meddelas mål för retursystemets funktion som med beaktande av verksamhetens art och omfattning blir successivt strängare, tills de mål som fastställts genom förordning av statsrådet gäller dem fullt ut.

102 §

Förutsättningar för godkännande för anteckning i producentregistret

En förutsättning för godkännande av dem som producerar *elektriska och elektroniska produkter som används i hushåll* är dessutom att säkerhet enligt 61 § ställs.

103 §

Beslut om godkännande för anteckning i producentregistret

I beslutet kan det tas in behövliga föreskrifter om hur förutsättningarna för godkännande enligt 102 § och andra i denna lag eller med stöd av den föreskrivna krav uppfylls samt hur tillsynen över verksamheten utövas. I föreskrifterna kan också nya *producenter, producentsammanslutningar och ansvariga för retursystem för dryckesförpackningar* med beaktande av verksamhetens art och omfattning meddelas successivt strängare *skyldigheter och mål för verksamhetens inledningskede i fråga om mottagning, återanvändning och återvinning av kasserade produkter samt i fråga om retursystemets funktion, tills de skyldigheter och mål som bestämts genom*

förordning av statsrådet gäller dem fullt ut. *Sådana föreskrifter kan meddelas endast om producenten, producentsammanslutningen eller de som svarar för retursystem för dryckesförpackningar genom en avsiktsförklaring som ingåtts med behöriga parter eller motsvarande handlingar i fråga om mottagning, transport och behandling av kasserade produkter tillförlitligt kan visa att verksamheten ordnas så att den uppfyller kraven i statsrådets förordning inom en tid som anges i beslutet.*

105 §

Anmälan av producenter eller medlemmar till producentregistret

Producentsammanslutningar eller ansvariga för ett retursystem för dryckesförpackningar som godkänts för anteckning i producentregistret ska till producentregistret anmäla sina medlemmar eller dem som överfört sina skyldigheter på producentsammanslutningen eller på den ansvarige för retursystemet. Om uppgifterna förändras ska också detta anmälas till registret. Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland ska anteckna uppgifterna i producentregistret och underrätta anmälaren om anteckningarna. Närmare bestämmelser om innehållet i anmälan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

12 kap.

Internationella avfallstransporter

105 §

Anmälan av producenter eller medlemmar till producentregistret

Producentsammanslutningar eller de som svarar för ett retursystem för dryckesförpackningar som godkänts för anteckning i producentregistret ska till producentregistret *anmäla de producenter eller medlemmar, vilkas skyldigheter enligt denna lag producentsammanslutningen eller den som svarar för retursystemet sörjer för.* Om uppgifterna förändras ska också detta anmälas till registret. Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland ska anteckna uppgifterna i producentregistret och underrätta anmälaren om anteckningarna. Närmare bestämmelser om innehållet i anmälan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

12 kap.

Internationella avfallstransporter

117 a §

Särskilda bestämmelser om begagnade elektriska och elektroniska produkter

Om man har för avsikt att transportera en begagnad elektrisk eller elektronisk produkt till ett annat land som en produkt och inte som avfall, ska produktinnehavaren påvisa att klassificeringen är korrekt genom att visa upp en räkning eller ett avtal i fråga om försäljning av produkten eller överföring av äganderätten, ett testcertifikat, en fraktsedel

eller motsvarande intyg, en utredning eller ett dokument som gäller produktens skick eller kvalitet, samt genom att lägga fram bevis på att produkten skyddats mot skador på ett ändamålsenligt sätt under transporten. Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om bevis, testmetoder, testresultat, utredningar och andra uppgifter som behövs för att en begagnad elektrisk eller elektronisk produkt ska klassificeras som produkt samt om tillräckliga åtgärder för att skydda produkten från skador. De uppgifter och åtgärder som krävs kan variera enligt produkttyp, användargrupp eller ändamål.

Om bevis som avses i 1 mom. på att en begagnad elektrisk eller elektronisk produkt ska klassificeras som en produkt inte kan läggas fram, ska produkten betraktas som avfall och en transport av den till ett annat land som olaglig transport enligt avfallstransportförordningen.

121 §

Transportdokument

Avfallsinnehavaren ska upprätta ett transportdokument för farligt avfall, slam från slamavskiljare och samlingsbrunnar, slam från sand- och fettavskiljningsbrunnar, bygg- och rivningsavfall och förorenad mark som transporteras och överlämnas till en mottagare som avses i 29 §. Transportdokumentet ska innehålla för övervakningen och uppföljningen behövliga uppgifter om avfallets typ, beskaffenhet, mängd och ursprung samt leveransplatsen, leveransdatumet och transportören. *Närmare bestämmelser om de uppgifter som ska antecknas i transportdokumentet får utfärdas genom förordning av statsrådet.*

Avfallsinnehavaren ska se till att transportdokumentet medföljer under avfallstransporten och ges till avfallsmottagaren efter slutförd transport. Mottagaren ska bekräfta mottagandet av avfallet och mängden mottaget avfall med sin underskrift i dokumentet. Transportdokumentet kan lagras i elektronisk form, om det förses med elektroniska signaturer och kan läsas under transporten. Avfallsinnehavaren och mottagaren ska bevara det undertecknade transportdokumentet eller en kopia av det i tre år från undertecknandet.

121 §

Transportdokument

Avfallsinnehavaren ska upprätta ett transportdokument för farligt avfall, slam från slamavskiljare och samlingsbrunnar, slam från sand- och fettavskiljningsbrunnar, förorenad mark och annat bygg- och rivningsavfall än icke-förorenad mark som transporteras och överlämnas till en mottagare som avses i 29 §. Transportdokumentet ska innehålla för övervakningen och uppföljningen behövliga uppgifter om avfallets typ, beskaffenhet, mängd och ursprung samt leveransplatsen, leveransdatumet och transportören.

Avfallsinnehavaren ska se till att transportdokumentet finns med under avfallstransporten och ges till avfallsmottagaren efter slutförd transport. Mottagaren ska bekräfta mottagandet av avfallet med sin underskrift i dokumentet eller på något annat tillförlitligt sätt. Transportdokumentet kan lagras i elektronisk form, om det kan läsas under transporten. Avfallsinnehavaren och mottagaren ska bevara transportdokumentet eller en kopia av det i tre år.

Om avfall som avses i 1 mom. avhämtas från hushåll, ska avfallstransportören upprätta transportdokumentet i avfallsinnehavarens ställe och se till att dokumentet ges till mottagaren och att det bevaras. Bestämmelser om det transportdokument som ska användas vid internationella avfallstransporter finns i avfallstransportförordningen.

Om avfall som avses i 1 mom. avhämtas från hushåll, ska avfallstransportören upprätta transportdokumentet i avfallsinnehavarens ställe och se till att dokumentet ges till mottagaren och att det bevaras. Bestämmelser om det transportdokument som ska användas vid internationella avfallstransporter finns i avfallstransportförordningen.

Genom förordning av statsrådet får närmar bestämmelser utfärdas om de uppgifter som ska antecknas i transportdokumentet samt om dess användning och om bekräftande av uppgifterna i det och förfaranden i anslutning därtill.

124 §

Inspektioner

Tillsynsmyndigheten ska med regelbundna intervaller och på lämpligt sätt inspektera anläggningar och verksamheter där farligt avfall uppkommer. Också den verksamhet som avfallstransportörer och avfallsmäklare bedriver ska inspekteras. I fråga om inspektion av miljötillståndspliktiga verksamheter föreskrivs i miljöskyddslagen och med stöd av den.

Tillsynsmyndigheten ska med regelbundna intervaller och på lämpligt sätt inspektera anläggningar och verksamheter där farligt avfall uppkommer. Också *verksamhetsutövares verksamhet som gäller yrkesmässig transport eller insamling av avfall eller avfallsmäklares verksamhet ska inspekteras*. I fråga om inspektion av miljötillståndspliktiga verksamheter föreskrivs i miljöskyddslagen och med stöd av den.

124 §

Inspektioner

131 §

Försummelseavgift

Skyldig att betala försummelseavgift är också

5) den som försummar den i 121 § avsedda skyldigheten att upprätta ett transportdokument, skyldigheten att se till att transportdokumentet medföljer avfallstransporten eller skyldigheten att *med sin underskrift i transportdokumentet bekräfta att avfallet har tagits emot*,

6) *en anmälare enligt artikel 2.15 i avfallstransportförordningen som underlåter att göra en anmälan enligt artikel 4 i den förordningen,*

7) *den som försummar den i artikel 16 i avfallstransportförordningen avsedda skyldig-*

131 §

Försummelseavgift

Skyldig att betala försummelseavgift är också

5) den som försummar den i 121 § avsedda skyldigheten att upprätta ett transportdokument, skyldigheten att se till att transportdokumentet medföljer avfallstransporten eller skyldigheten att bekräfta att avfallet har tagits emot,

(2 mom. 6 och 7 punkten upphävs)

heten att upprätta ett transportdokument eller skyldigheten att se till att transportdokumentet medföljer avfallstransporten eller underlåter att ge förhandsinformation, en bekräftelse av att avfallet har tagits emot eller ett intyg om behandling,

147 §

Straffbestämmelser

Den som på något annat sätt än vad som avses i 1 mom. uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

18) i strid med denna lag, en bestämmelse som utfärdats med stöd av den, ett beslut i ett enskilt fall eller avfallstransportförordningen importerar eller exporterar avfall eller transiterar avfall genom finskt territorium, bortsett från försummelser som avses i 131 § 2 mom. 6—9 punkten, eller

ska, om strängare straff för gärningen inte föreskrivs på något annat ställe i lag, för *brott mot avfallslagen* dömas till böter.

147 §

Straffbestämmelser

Den som på något annat sätt än vad som avses i 1 mom. uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

18) i strid med denna lag, en bestämmelse som utfärdats med stöd av den, ett beslut i ett enskilt fall eller avfallstransportförordningen importerar eller exporterar avfall eller transiterar avfall genom finskt territorium, bortsett från försummelser som avses i 131 § 2 mom. 8 och 9 punkten, eller

ska, om strängare straff för gärningen inte föreskrivs på något annat ställe i lag, för *brott mot avfallslagen* dömas till böter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

De ärenden som inletts innan denna lag trädde i kraft ska handläggas i enlighet med de bestämmelser som gällde vid lagens ikraftträdande.